

Johannes-Seuran pikkujoulu Pontelassa

Perinteistä pikkujoulua vietettiin ensimmäisenä adventtina. Ei ollut maa jäässä eikä valkoisia hankia, mutta oli lämpöistä joulumieltä. Tuttuna musikanttina oli Armas Jansson haitareineen. Ohjelmassa oli seuran puheenjohtajan Janne Ason tervehdyssanat, yhteislauluja, runoja ja vauhdikas tietokilpailu. Joulukuusen hankki Saariston Pekka, ja koristeet siihen loihti Sirpa. Puhelias joulupukki saapui yllättäen lahjoineen. Pitopalvelu Wanhan Primadonnan valmistama maittava riisipuuro ja kakkukahvit antoivat energiaa juhlimiseen. Arpajaisissa oli päävoittona kori jouluisine tarvikkeineen.

Pekka lähti, lähti innoissaan joulukuusen hankintaan

Tilaisuuden järjestäjinä olimme koristelleet salin joulutunnelman luomiseksi. Tärkein puuttui, kuten aina! Joulukuusi ei ollut paikallaan ja Hannun tehtäväksi jäi hakea sitä vintiltä. Ei löytynyt kuin oksia ja patkka kuusen runkoa. Mikä nyt neuvoksi? Huoli haihtui, kun Saariston Pekka ilmoitti lähtevänsä kuusen kaatoon. Eipä aikaakaan, kun hän ilmestyi takaisin saliin kaunis kuusi olkapäällä! Pekan sanojen mukaan hän jo kaukaa näki kuusen, joka vain odotti kaatajaansa. Toivottavasti kukaan lähistöllä asuva ei seuraavan aamuna ihmettele

Kenenköhän metsässä on pieni kanto?

pihalleen ilmestynyttä kuusen kantoa. Koristenaumat syntyivät Juhla Mokka-kahvipaketista Sirpan taitavissa käsissä. ”Hätä keinot keksii” pitää paikkansa. Autojen määrä lisääntyi pihalla ja yleisöä tulikin enemmän kuin viime vuonna. Alkumusiikin jälkeen juontajana toiminut Liisa toivotti yleisön tervetulleeksi. Seuran puheenjohtaja Janne Aso kertoi puheessaan seuran toiminnasta ja suunnitelmista. Puheen sisältöön kuuluivat kansallispukuhanke, kirkon rakennustyöt entisessä Johanneksessa ja ensi syksyn kuntalaismatka.

Ensimmäisenä adventtina lauletaan Hoosiannaa. Yhteislauluna se loi hartaan tunnelman. Jatkoksi Liisa muis-

tutti tulevasta itsenäisyyspäivästä. Raili Malmbergin kirjoittamassa runossa ”Minun isänmaani” kerrotaan, mitä isänmaa merkitsee pienelle tytölle ja miten sen käsite laajenee aikuisena. Siihen kuuluvat sankariristien rivistöt ja niiden veljiemme ja sisartemme kunnioittaminen, jotka eivät väistäneet vastuuta sota-aikana. Heille olemme kiitollisia siitä, että saamme nyt elää vapaan maan kansalaisina. Tuttuja joululauluja laulettiin useita yhdessä. Yleisön toivomuksesta laulettiin ”Sydämeeni joulun teen” ja ”No, onkos tullut kesä”. Onnittelulaulu kaikui Salmen Raimolle merkkipäivän johdosta. Johanssonin Jukka laulaa TuNMKY:n seniorkuorossa. Hän kertoi kuoron joulunajan ohjelmasta ja kehotti yleisöä osallistumaan eri tilaisuuksiin. Mieskuoron laulu soi komeasti, vaikka ikääkin on jo kertynyt. ”Joulu on taas, joulu on taas, kattilat täynnä puuroa”: oli vuorossa joulupuuron syönti. Mantelit olivat valitettavasti unohtuneet puurosta. Syömisen lomassa päästiin keskustelemaan tuttujen kanssa ja ostamaan arpoja.

Jumpalla vetreäksi tietokilpailua varten

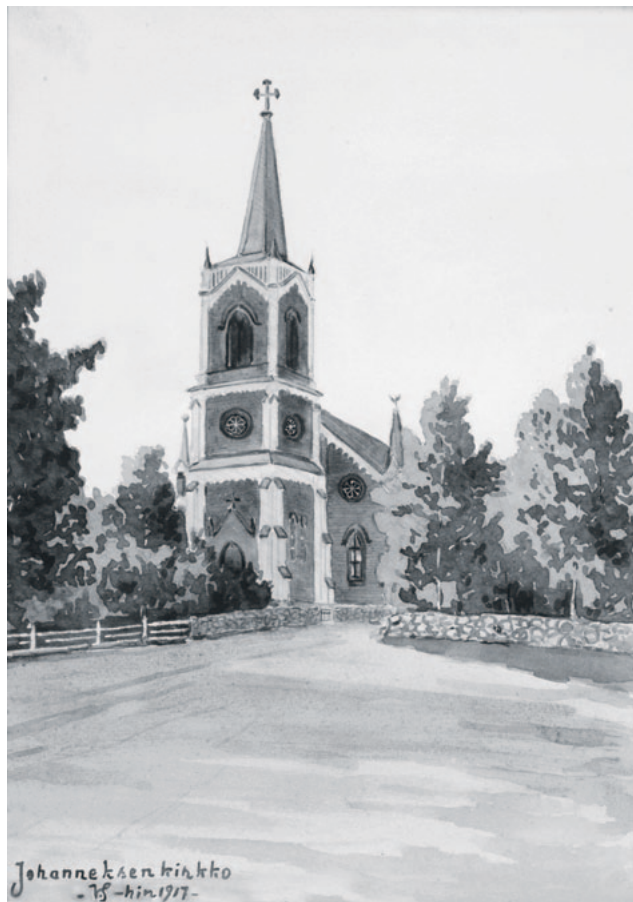
Saariston Pekan ja Sirpan ohjelma on aina yllätys. Aluksi yleisö jaettiin neljään ryhmään. Sen jälkeen jokainen esitteli itsensä. Nimenä oli nyt toinen etunimi ja äidin sukunimi. Muutaman kerran Pekan piti asia toistaa ennen kuin se valkeni kaikille. Nyt olikin paikalla aivan oudon nimisiä henkilöitä. Huomioin, että monen miehen toinen nimi oli Johannes. Nyt ryhtyivät ryhmät laulamaan kilpaa. Kaikki ryhmät lauloivat yhdessä omaa lauluaan niin kovaa kuin jakoivat. Oli siinä ääntä ja sanojen sekamelskaa! Sirpa jumppautti yleisöä. Kädet ylös, eteen, sivulle ja taas ylös. Sitten molempien vierustoverien hartioiden hierontaa. Olipa hauskaa katseltavaa ja hauskaa oli osallistujillakin. Pekka aloitti musiikkiaiheisen tietokilpailun ja Sirpa toimi sihteerinä. Musiikin tuntemus oli hyvätasoinen. Karamellit jaettiin palkkioksi. Liisa jatkoi ohjelmaa lausumalla runot ”Ei katoa Karjalan kansa” ja ”Rajaloikkaarit”. Olen kiitollinen edesmenneelle äidilleni hänen

kokoamastaan aineistosta, jotka lähes kaikki koskevat Karjalaa. Näistä löytyy esitettävää moneen juhlaan. Leikekirjat ovat minulle kallisarvoista perintöä. Pitopalvelun työt olivat saaneet kahvipöydän valmiiksi ja nyt ryypättiin kahvit täytekakun kera. Eteisestä alkoi jo kuulua kopinaa, ja sieltähän sisään työntyi odotettu vieras. Joulupukki punaisessa nutussa ja sauva kädessään asteli yleisön eteen. Lahjakori pursui erikokoisia paketteja. Ennen pakettien jakoa pukki jutusteli monenlaista asiaa, mutta laulu ei häneltä luistanut. Pukki hoiti tehtävänsä ja jatkoi matkaansa. Nyt päästiin arpajaisiin. Mistähän johtuu, että voitot aina tahtovat kerääntyä samoille henkilöille? Minua itseäni onnisti, kun voitin Riitan kutomat lämpöiset Johannes-sukat. Riitta oli koonnut päävoittona olleen korin, ja onnetar suosi hänet korin voittajaksi. Hän katsoi kuitenkin parhaaksi luovuttaa sen uudelleen arvottavaksi. Ilta oli vierähtänyt pitkälle ja juhla kallistui loppua kohti. Vielä tiedoksi seuran toiminnasta: saarelaiten pikkujoulu, seuran joulukahvit ja ensi kesän kotiseutumatka. Ulkona oli jo pimeää, mutta valoisampaa aikaa kohti olemme menossa. Pontelan valot sammuiivat ja ainoastaan joulukuusi yksinään jäi odottelemaan seuraavia juhlijoita.

Kiitän kaikkia tänä vuonna seuran toimintaan osallistuneita. Toivotan Teille kaikille rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2017! Viettäkää perinteikästä, tunnelmallista joulua. Laulakaa tuttuja joululauluja, käykää joulukirkossa ja muistakaa veteraaneja ja vähäosaisia. Sytyttäkää kynttilöitä edesmenneille rakkaille omaisille ja ystäville. Sytyttäkää ajatuksissanne kynttilät kotiseudun muistomerkeille Johannekseen. Vaalikaa karjalaisuutta ja siirtäkää tietoa jälkipolville karjalaisesta joulun vietosta!

*”Laulut siirrä lapsillesi,
perinteitä perheelle,
Karjalasta kantamia,
evakkohon ottamia.
Tavat säilytä talossa,
murre karjalan mukana.
Tie’ot entiset elossa,
tai’ot aina tarpehessa!”*

– Liisa Katajainen –

*Niin sineen kaukorantojen
nyt kierii kaiku kellojen.
Kun sinne kuolee, kaikumaan
saa sieluissamme uudestaan.*

*Rauhaisaa joulun aikaa
toivottaa lehtitoimikunta*

Kaunis elokuun päivä oli kallistunut ilta puoleen, kun eräs nuori mies kiiruhti Viipurin asemalla Johannekseen menevään junaan....

TARINA JATKUU SIVULLA 4.

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Johannes-puku Linnan juhlissa

s. 2

Nuoren parin elämää

s. 4-5

Sarka-museossa nähtyä

s. 8

Perinteiset työt ja toimet

s. 10

Vaalit Amerikassa

s. 11

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Lukijapostia läheltä ja kaukaa

Joulunumeromme on oiva esimerkki siitä, miten monenlaisista palasista Johannekselainen rakentuu. Tuoreet kotiseutukäynnit saavat sijansa ja pysymme matkakokemusten kautta paremmin kartalla ajankohtaisista näkymistä ja kuulumisista. Perinnetyötä ja perinnekohteita on löydettävissä lähempääkin ja ajassa voi matkustaa kiintoisasti, kuten Sarka-museon sivulta nähdään. Julkaisemme muistoja vuosikymmenten takaa ja valokuvin saadaan ihmiset sekä ympäristöt heräämään hetkeksi eloon.

Kaukaisin lukijapostimme on tällä kertaa Suuren Veden takaa taikka Suuresta Länneestä. Saamme ajankohtaista kuvausta siitä, miten vaalitapahtumat ovat edenneet ja miltä ne näyttävät läheltä katsottuina. Kyseessä on varsin tarkka kuvaus monivaiheisesta menettelystä sekä puoluekoneistojen toiminnoista. Itselleni oli valaisevaa tutustua siihen, miten erilaisia osavaltiot ovat ja miten kirjavin tavoin samaan aikatauluun ja lopputuloksiin pyritään. Tuli mieleen viidenkymmenen linnun eri lajia. Kotkat, lokit, varpuset sekä varikset samassa seurassa. Vertaus voi olla ontuva, mutta minkäs mielikuville voi.

Johannes-puvussa Linnan juhlaan

Puolet kansasta katsoi juhlaavalkadia ainakin osaksi ja monet johannekselaiset huomasivat joukossa tutun kuosin. Johanneksen miesten puku oli kaikesta päätellen ensimmäistä kertaa juhla-asuna Linnan juhlassa. Kiinnostusta herätti se, onko käyttäjä valinnut asunsa sukutaustalta vai esimerkiksi tanhuharrastuksen pohjalta. Kyseinen juhlavieras oli palkittu vuoden luomuviljelijä Tero Tolvanen Rääkkylästä. Hänen puolisolllaan Jaanalla oli oma Rautjärven kansallispukunsa ja Tero halusi tyyliltään siihen sopivan kansallispuvun. Tanhut liittyvät asiaan siltä osin, että puku oli vuokrattu yhdistykseltä Suomalaisen kansantanssin ystävät. Johannes-puvun juhlaikäytöstä Terolla on jo aikaisempaakin kokemusta. Hän lähettää lehden kautta terveiset sekä toivottaa menestystä johannekselaisessa perinnetyössä.

Lehden vuosi 2017

Olemme taas uuden vuoden kynnyksellä ja on aika kurkistaa eteenpäin. Lehtityö tiivistyy ensi vuonna siten, että julkaisurytmiin ilmestyy kolmas kaksoisnumero. Toukokuun ja kesäkuun numerot yhdistetään ja julkaisuhetki sovitetaan toukokuun jälkipuolelle. Tämän mukaisesti lehti ilmestyy yhdeksän kertaa ja niistä kolme on kaksoisnumeroita – talvella, kesän kynnyksellä ja syksyn alussa.

Lehtitoimikuntaa täydennetään vuoden alussa ja asiaan palataan lähemmin vuoden ensi numerossa. Voit edelleen ottaa yhteyttä, jos lehtitoiminta kiinnostaa ja haluat olla mukana yhteistä lehteä tekemässä tavalla tai toisella. Nykyisen tiedonsiirron aikakaudella voit olla kauempaakin kuin lounaisesta Suomesta ja olet silti osa tekemisen ja sisällön kehittämisen ryhmää.

Toivotan omasta puolestani kaikille Rauhaisaa Joulua!

Johannekselainen

— JOHANNEXSELAINEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 66. VUOSIKERTA —

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Seuraava numero ilmestyy helmikuussa kaksoisnumerona. Aineiston toimittaminen viimeistään 21.1. 2017 mennessä (painopy 2.2.). Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Osa tilaajista saa sen jo painopäivää seuraavana päivänä ja kaikki kotimaan tilaajat viimeistään kolmantena arkipäivänä painopäivän jälkeen. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Veikko Johannes Hartemaa syntyi 24.6.1930 Johanneksen Lippolassa ja kuoli 13.9.2016 kotonaan Raisiossa. Kaipauksella muistelevat puoliso, lapset ja lapsenlapset perheineen.

Sylvi Heleena (Leena) Kinnanen o.s. **Kontto** kuoli 7.11.2016 Porissa. Hän oli syntynyt 21.9.1921 Johanneksen Tikkalassa. Kaivaten Heleena, Ritva ja Eero, Sanna perheineen, Simo, Jussi sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu hiljaisuudessa.

Matti Kalevi Loikas kuoli 24.10.2016 Paimiossa. Hän oli syntynyt 10.10.1933 Johanneksen Kaijalassa. Syvästi kaipaamaan jäivät puoliso, lapset perheineen, kaksi siskoa ja sisarusten lapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Åke Alvar Nyberg kuoli 22.10.2016 Turussa. Hän oli syntynyt 18.8.1933 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Anne, Hannu, Salli, Oskari ja Onerva, Petri, Anu, Onni, Aina ja Anna, Ari, Minna, Kalle, Linnea ja Silvia sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Kauko Antero Pöhö kuoli 15.11.2016 Turussa. Hän oli syntynyt 20.9.1946 Marttilassa. Kaivaten muistavat omaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu.

Aino Haltia, syntynyt 3.10.1921 Haltiansaassa, kuoli Heinolassa 20.6.2016. Siunattu toivomuksensa mukaisesti vain läheisimpien läsnä ollessa Heinolassa 25.7.2016.

Merkkipäiviä

90 vuotta

Anja Luukkonen ent. **Kaukonen** o.s. **Kesäläinen** vietti 90-vuotispäiväänsä kotonaan Kaarinassa 1.9.2016.

85 vuotta

5.12.2016 **Kerttu Reponen** o.s. **Pyökäri** Revonsaaresta.

70 vuotta

29.11.2016 **Raimo Salmi**. (äiti **Alma** o.s. **Reponen** Räihälästä).

Uusi vuosi, uudet kujeet – niinhän sitä sanotaan. Vanha vuosi alkaa olla loppuillaan ja on se aika vuodesta, jolloin tiedotusvälineet luovat katsauksiaan päättyvään vuoteen. Missä maa järisi, mitä sanoi Sauli, mitä teki Trump, kuka sai kenet ja kuka erosi? Taas mieliimme palautetaan vuoden suurimmat onnenhetket, samoin suurimmat onnettomuudet. Samanlaista taaksepäin katselua tekevät myös aika monet meistä: millainen oli mennyt vuosi, hyvä vai huono?

Mikä tällaisten muistelujen tarkoitus on? Lienee niin, että ihmisille on tärkeää saada aina välillä pysähtyä. Elämää saa jäsenneltyä ja kokonaisuus hahmottuu paremmin. Sellainen tekee hyvää meille kaikille ja vuosi on aika hyvä mitta katsoa taaksepäin. Mutta opimmeko silti mitään vai teemmekö joka vuosi samat virheet? Me emme taida kovinkaan helposti muuttua, emmekä pysty parantamaan itseämme. Siksi jokaisessa jumalanpalveluksessa on synnintunnustus ja synninpäästö. Me emme pysty, mutta Jumala pystyy. Hän voi antaa anteeksi, Hän voi jopa muuttaa meitä. Heprealaiskirjeen sanoin ”*Jeesus Kristus on sama* eilen, tänään ja iankaikkisesti”.

Uusi vuosi, uudet kujeet. Edessä on taas umpihanki. Mutta ei hätää, Jeesus on tie myös vuoden 2017 tapahtumiin. Meidän elämällämme on tarkoitus, jonka Jumala on antanut. Elämä ei ole tyhjää ja mieletöntä. Jumalan läsnäoloa ja siunausta ei välttämättä helposti huomaa, mutta kuitenkin Hän kulkee kanssamme pitäen meistä huolta. Jälleen meidän täytyy tunnustaa neuvottomuutemme tämän maailman haasteiden keskellä. Onnemme on, että saamme aina kääntyä Jumalan puoleen. ”Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä.” Muuta ei tarvita, ei hienoja sanoja. Hän tietää asiamme.

Pian on taas vuosi mennyt ja elämämme päätepiste on lähempänä kuin koskaan ennen. Nyt on hyvä hetki hiljentyä Jumalan sanan edessä. Saamme elää Jumalan yhteydessä seuraavankin vuoden. Elämämme on Jumalan kädessä. Meillä on paljon aihetta kiitokseen mutta myös katumukseen. Uusi vuosi merkitsee sitä, että Jumala antaa mahdollisuuden aloittaa uudestaan. ”Joka aamu on armo uus, miksi huolta siis kantaa?”

Siunausta vuoteen 2017!

– **Veikko Sailola** –
Vahdon kappalainen

Syntyneitä

Kaapo Väntsin pikkusisko syntyi 6.10.2016 ja sai kasteessa nimen **Aino Helmi Vilhelmiina**. Kasteen toimitti Vaarinsa Paavo Väntsi. Vanhemmat Päivi (o.s. Juntunen) ja Tapio Väntsi.

Tapahtumakalenteri

2017

TAMMIKUU

- 2.1.** Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18 Teljäntorilla, 7. kerros, Yrjönkatu 15.
- 21.1.** Käsityökerho klo 11-15 Johannes-Seuran toimistolla, Myllytie 1 Piikkiö.
- 29.-30.1.** Johannes-Seuran talviristeily Turku-Tukholma-Turku MS Baltic Princess.

HELMIKUU

- 4.2.** Kansallispukuhankkeen koulutustilaisuus klo 10-17. Paikka ilmoitetaan myöhemmin. Aiheina helttuhatun virkkaus ja paidan valmistaminen. Ennakkoilmoittautuminen, ks. sivu 10.
- 6.2.** Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18 Teljäntorilla, 7. kerros, Yrjönkatu 15.
- 11.2.** Littoisten Karjalaiset ry:n teatterimatka Uuteenkaupunkiin, ks. sivu 10.

TOUKOKUU

- 26.-28.5.** Hörkön sukuseurojen matka juurille, ks. sivu 10.

KESÄKUU

- 2.-4.6.** Kotiseutumatka Johannekseen. Kohteina Johanneksen kylät: Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Koskijärvi, Tikkala, Kaijala, Karhula sekä saarikohteet Huuonsaari, Revonsaari ja Haltiansaari. Tarkemmin sivulla 10.
- 5.-7.6.** Puusan suvun kesäretki Johannekseen ja Kaijalaan. Tarkempi ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

Vuoden 2017 Johannekselaisen tilausmaksuista sekä Johannes-Seuran ja KL:n jäsenmaksuista

Johannes-Seurassa hinnat pysyvät ennallaan, mutta Johannekselainen ilmestyy kolmena kaksoisnumerona kahden sijasta. Karjalan Liiton jäsenmaksua korotetaan kolmella eurolla.

- ★ *Johannekselainen vsk (9 lehteä) 30/35 € (Suomi ja Pohjoismaat/ulkomaat)*
- ★ *Johannes-Seuran jäsenmaksu 10/100 € (vuosijäsen/ainaisjäsen)*
- ★ *Karjalan Liiton jäsenmaksu 15 €*

Maksun voi suorittaa 1.1.2017 alkaen Johannes-Seuran tilille FI54 4714 1020 0595 46, BIC POPFFI22.

Merkitse viestikenttään tilaajan/jäsenen tiedot ja maksun aihe. Erityisen tärkeää tämä on, jos maksat toisen henkilön puolesta tai maksat samalla tapahtumalla useamman henkilön maksuja.

Kevättalvella lähetämme laskut niille, jotka rekisterimme mukaan eivät vielä ole suorittaneet maksua.

Toivotamme Johannekselaisen lukijoille ja jäsenillemme rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta!

– Johannes-Seura ry –

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Joulukuu

KE 21.12.	klo 12-17
KE 28.12.	klo 12-17

2017

Tammikuu

KE 4.1.	klo 12-17
LA 7.1.	klo 11-15
KE 11.1.	klo 12-17
KE 18.1.	klo 12-17
LA 21.1.	klo 11-15
KE 25.1.	klo 12-17

Helmikuu

KE 1.2.	klo 12-17
LA 4.2.	klo 11-15
KE 8.2.	klo 12-17
KE 15.2.	klo 12-17
LA 18.2.	klo 11-15
KE 22.2.	klo 12-17

Matti Kalevi Loikas 10.10.1933 - 24.10.2016

Maanantaina 24.10. Matti Loikas oli rutiinikäynnillä terveyskeskuksessa. Käynti sai dramaattisen lopun, kun hän äkillisen sydänkohtauksen saatuaan menehtyi lääkärien käsiin.

Kaijalassa n. vuonna 1938. Vasemmalta Matti Loikas, Mikko Lenkkeri (Helmisiskon poika) sekä naapurin pojat, veljekset Tuomo ja Antero Lenkkeri.

Kiharapäinen rippikoululainen vuosimallia 1948.

1970-luvulla Paimion Urheilijat ry otti ohjelmaansa suunnistuksen ja perusti suunnistusjaoston. Toiminta laajeni, saatiin runsaasti nuoria mukaan toimintaan, käytiin ahkerasti kisoissa ja järjestettiin maakunnallisesti merkittäviä kisoja. Syntyi tarve perustaa

suunnistuksen erikoisseura. Paimion Rastin toiminta alkoi syyskuussa 1985 ja Loikaksen perhe osallistui aktiivisesti viikkorasteihin ja mm. kilpailureittejä tekemällä.

Tanssiminen oli yksi Matin harrastuksista. Johanneksessa perustettu Kaijalan Nuorisoseura jatkoi toimintaansa Paimiossa, ja Matti kuului sen tanhuryhmään.

Nuorisoseuran toiminnan lakattua tanhuharrastus jatkui Paimion Seudun Karjalaisten joukossa. Maaseudun Nuorten Liiton (MNL) Paimion osasto piti yllä Karhukankareen tanssilavaa, ja Matti oli sen vastuuhenkilönä vuodet 1960-1963. Karhukankareen toiminta lopetettiin ja yhdessä Paimion Urheilijoiden kanssa perustettiin Varsinais-Suomessa laajalti suosituksi tullut Mäntyrinteen tanssilava. Matti kuului myös tähän johtoryhmään.

Tansseista Matti löysi puolisonsakin, karunalaisen **Ritva Suomisen**. Häitä tanssittiin Paimion yhteiskoulun juhlasalissa v. 1963. Maataloustöiden

vastapainona tanssi-, nuoriso- ja urheiluseuraharrastukset jatkuivat.

Karjalainen kotiseututyö oli myös Matin sydäntä lähellä. Johannes-Seuran johtokunnan jäsenenä hän oli 25 vuotta (1965-1989), sai Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkkin 1979 ja nimettiin seuran kunniajäseneksi v. 1990. Paimion Seudun Karjalaiset ry:n, nyk. Paimion Karjalaseura, varapuheenjohtajana Matti oli vuosina 1974-1984 ja puheenjohtajana 1985-1990. Usean vuoden ajan hän toimi yhdistyksen tilintarkastajana ja osallistui seuran lipunkantajana Karjalaisille Kesäjuhille. Ainakin kerran on Matti nähty myös näyttämöllä Paimion Karjalaisten näytelmässä ”Tehtiin mastikaupat”.

Paimion Seudun Karjalaiset tekivät jo 1980-luvun alkupuolella matkoja Viipuriin. Uskaliaimmat ottivat sieltä taksin ja käväisivät Johanneksessa. Matin ensimmäinen sodanjälkeinen käynti Kaijalassa v. 1983 jäi hänen mieleensä loppuiksi, kun Kaijalassa olivatkin miilisiit puomilla vastassa. Kuski sai siinä

moneen kertaan selittää ja pyyhkiä hikeä otsalta! Paluu hotellille pelotti, jos siellä vaikka olisi vastaanottajia odottamassa viedäkseen retkeilijät jatkokuulteluihin. No, hengissä siitä selvitettiin. Luvallisia Johanneksen ja Kaijalan matkoja Matille kertyi kymmenkunta. Matti toimi matkaisäntänä, Ritva-vaimo ja vanhempi poika, **Juha-Matti**, olivat usein mukana. Nuorempi poika, **Jari**, ja Juha-Matin puoliso **Riikka-Liisa** ovat hekin käyneet Kaijalassa.

Matti osallistui myös kunnalliselämään, oli jäsenenä kunnallisissa lautakunnissa, maataloustuottajien johtokunnassa, kuului Paimion Säästöpankin isännistöön jne.

Luonteeltaan leppoisa, huumorintajuinen ja leikkisä, sopuisa ja auttavainen, sellaisena Matin muistaa moni. Hän oli pidetty henkilö, siitä kertoi lukuisa saattajajoukko ja sataa lähennellyt suruadressien määrää.

Muistotilaisuudessa perheen ystävä **Anu Keronen** lauloi mm. koskettavan Evakon laulun ja tytär **Virpi Hänninen** muisteli isänsä elämäntaipaletta. Matin tuhkauurna on laskettu samaan hautaan kuin vanhempiensa arkut, Paimion Mikaelinlehdon hautausmaan vanhempaan osaan.

– Marjatta Haltia –

Kaijalan Nuorisoseuran tanhuryhmän jäseniä, Matti Loikas 2. vasemmalta.

Martta-siskon 80-vuotispäivillä 2008.

Miu issäin

Miu issäin, Matti Kalevi Loikas, hää ol ihana, ilone ja nii rakas ihmene. Ja niiko sanotaa, et rakkaal lapsel on monta nimee, ni hänel niitä ol: Isä, Papparainen, Pappa, Matu, Harmaakarhu, von Loikas, Isi-Matti ja mitä viel. Usjemmal ois hänest varmast monta tarinaa, ilosta ja nauravaista.

Pienen poikan hää sielt Karjala kunnailt, Johannekse Kaijala kyläst tul mutkii kautta tänne Paimioo. Hoiti kotiaan Fuilas ja joutu kasvamaa jo nuoren, pojanassikast, aikuseks mieheks ja paiskimaa kovast töitä. Mut jos joku, ni hää siintkii loistavast selviyty. –Ain laulain töitä tien, hää tuumas.

Sattu sit kerra nii, et hää läks tanssimaa Karhukankareel, ja siel se sit iski: rakkautta ensi silmäyksellä. Alko isä laulella uutta laulua, mikä män näinikkää:

Hei Karunasta heilin minä löysin, löysin pienen ja pirun herttaisen. Hän kohta minut sitoi lehmän köysiin, sitoi haisuhun iäisehen. Lehmän haju nenässäni, karjapiika perässäni, kuitenkin niin onnellinen oon!

Tuo karjapiika on mei äiti. Hyö männiit naimisii tuhatyheksäsattaakuuskolme ja saivat molemmat toisistaan puolison jaloimman ja parhaimman minkä ihminen matkalleen saada voi. Muutama vuosi enstai män harjotelles, ja sit nappas – syntyi poika, Juha-Matti,

Pappa ja lapsenlapset, vas. Viivi ja Veeti Hänninen, Noora (takana) ja Kiira Loikas.

Pikkukarhu Harmaakarhulle. Män taas muutama vuosi ja syntyi täl kertaa tyttö

– Virpi, Ripakinttu. Viel kerra onni potkas ja syntyi Jari, mei Irmeli.

Nyt mei perhe ol kasas. Asuttii kaik yhes koton Fuilas ja vartuttii aikuisiks. Pahhaa muistoo noist vuosist ei vällee oo meist kellää. Harrastettii suunnistusta – myö lapset suunnistettii isä kans, äiti ol huoltajan. Touhuttii isä kans kaikelaist häne töissään. Ain ol joku raktori kyyvis, navetas, metsäs, puimuris, isä kans. Koha saatii olla häne lähel.

Lissää porukkaa saatii mei kottii ko Joonas jo kauva sit pyys luppaa päässä miu luoks kyllää ja myöhemmi pyys viel kättäinkii isält. Sai luvan, totta kai. Väki jatko kasvamistaan ko Riikka-Liisa ja Tiina löysiit ja oikiaa osotteese. Koitti uus aika ja tul isän ja äitin muutto uutee kottii. Ylätaloo, metsälamme reunat. Mökkinen sinne rakennettiin. Ja lämmin pesä on Ylätaloo saatu.

Koitti vuosi 2007 ja isä sai uuden arvonimen: Papparainen. Saman vuoden kaks pientä rinsessaa, Viivi ja Noora valloittiit maailman ja myöhemmi viel rinssi uljas, Veeti, ja rinsessa Kiira saapuivat maailmaan. Papparainen ja Mummeli Loikas.

Monta iloista lauluhetkeä sai Papparainen näidenkin pienten kanssa viettää. Mutta nyt:

On isän neuvot loppuneet, hän hiljaa nukkui pois. Näin emme oisi tahtoneet, on meiltä paljon pois. Teit edestämme, isä, niin paljon työtä, siis kiitos Sinulle ja hyvää yötä!

– Virpi Hänninen –

Neljä kertaa Kaijalassa

Kaunis elokuun päivä oli kallistunut iltapuoleen, kun eräs nuori mies kiiruhti Viipurin asemalla Johannekseen menevään junaan. Oli kuukauden loppupäiviä ja ilmassa oli jo aavistuksen verran, tai oikeastaan jo hyvinkin tuntuvasti, syksyn tuntua. Juna puuskutteli jo paikallaan kuin täyteen ahdettu höyrypannu, josta aika ajoin pöllähti ilmoille höyrypilviä. Nuori mies on ehtinyt junan luokse mutta ei vielä astu junaan, vaan ottaa kellon taskustaan ja vilkaisee sitä. Eipä hätää, vielä on viitisen minuuttia junan lähtöön. Mitähän jos ostaisi tuosta kioskista kukkia tuliaisiksi? Mitähän tyttö arvelee kukista, onhan niitä siellä maalla omiksi tarpeiksi muutenkin. Ennestään on miehellä salkku ja salkun pohjalla ”miestä väkevämpää”, eihän sitä tiedä millaista perillä on. Salkussa on lisäksi sadetakki ja karamelleja. Mies on menossa tapaamaan tyttöään ja tyttö oli sanonut, että hänellä on nuorempia sisaria, niin pitihän niitä karamelleja olla kaiken varalta...

Konsta Hänninen sekä tyttäret Anja ja Reetta, edessä Kerttu tai Kirsti.

Elettiin vuotta 1937. Nuori mies oli tutustunut tyttöön tuolla maailmalla ja kun hän oli lähdössä vielä edemmäksi, niin oli sovittu, että hän käy tyttöään tervehtimässä ennen lähtöään. Nuori mies oli tämän kirjoittaja, nimeltään Pekka, ja tyttö, jota oli menin katsomaan, oli Reetta Johanneksen Kaijalasta. Oikeastaan hänen nimensä oli Margareeta, mutta minulle hän oli Reetta ja on edelleenkin.

Juna lähti puuskuttaen liikkeelle, ja melkein heti alitimme Papulan sillan, jolla oli vilkas liikenne, kulkihan sen kautta liikenne Viipurista Imatralle, Antreaan ja Heinjoelle ja ties mihin. Alitettuumme tuon sillan alkoi pitkän pitkä ratapiha. En tiedä, kuinka pitkälti niitä kiskoja oli, mutta paljon tuntui olevan junan pyörien kolinasta päätellen. Vihdoin juna pysähtyi ja vilkaistessani ulos vaunun ikkunasta näin aseman seinässä lukevan ”Liimat”. Asemalta lähti pitkä, suora rata joka vei Rajajoelle, mutta minun junani lähti toista, Koiviston rataa. Reetta oli neuvonut, että on neljä asemaa, ennen kuin tulee Johannes, ja sitä ennen on vielä pysäkkikin, Rokkalakoski, ja ”kyllä sinä Johanneksen huomaat, seisooahan juna siellä niin kauan”.

Niinpä istuin vaunun penkille ja ajattelin asioitani. Kaikenlaisia. Millainen mahtaa olla isäntä talossa, kun ei Reetta koskaan ollut mitään sanonut? Olisikohan hän ryyppymiehiä vai raitis mies? No – ei hätää, onhan salkun pohjalla jotain hyvää. Nuoraa, sanoo junailija ja keskeyttää ajatukseni sillä kertaa. Ei ole mitään kiirettä, onhan vasta toinen asema Viipurista lähdettyä. Juna lähtee nytkähtäen ja minä palaan ajatuksiini. Nyt ne ovat toisaalla. ”Lähtö edessä muutaman päivän kuluttua Tampereelle, mistähän saan sieltä asunnon ja mitä Reetta sanoo, kun kerron olevani poissa ainakin kaksi vuotta.” Tätä rataa kulkiivat ajatukseni kun kuulin sanottavan ”Somme”. Ihmisiä poistui junasta ja näkyi heitä junaan tulevanakin, tähänkin vaunuun muutamia. Minua he eivät kiinnostaneet. Olin omissa ajatuksissani enkä paljon huomannut, että juna taas lähti

liikkeelle. Tarkastelin ostamiani kukkia, joiden pitäisi pysyä kauniina niin kauan, kunnes olen antanut ne Reetalle. Millaisia sisaria hänellä mahtaa olla? No olkoot mitä olkoot, nuoria he ainakin ovat, ajattelen, ja niin juna vie minua lähemmäksi Johannesta ja Reettaa.

Nyt kuulutettiin: ”Kaislahti.” Reetta oli sanonut, että seuraava asema on jo Johannes, mutta sitä ennen on kuitenkin seisakki nimeltään Rokkalankoski. Siitä lähdettyämme aloin olla hermostunut eikä ajatuksista tahtonut saada yhtenäisiä. Kuitenkin istuin vielä paikallani, kunnes vähän matkaa Rokkalankosken jälkeen en voinut enää istua, vaan nousin ja kävelin vaunun sillalle katsomaan ohi kiitäviä maisemia. Reetta oli sanonut, että Johanneksen asema on Viipurista tullessa radan vasemmalla puolella, ja siksi minä seisoin sillä puolella ja odotin junan vihellystä ja saapumista asemalle. Entä jos Reetta ei olisikaan vastassa? Eipä hätää. Ei kukaan minua tuntisi, seuraavalla junalla menisin takaisin. Kukat heittäisin asemalla ojaan ja junaa odottaessani söisin nuo karamellit ja lohdutuksekseni ottaisin tuolta salkun pohjalta.

Juna vislasi ja minä ikään kuin heräsin ajatuksistani. Vielä muutama piinaava hetki, ja näkisin, onko Reetta vastassa vai ei. Asemalla näkyy olevan aika lailla väkeä. Erotankohan tuolta Reetan? Erotan hänet hyvin, vaununi kulkee hänen ohitse. Heilutan kukkapuskaani ja Reetta kättään. Hyppään junasta sen ollessa vielä liikkeellä ja melkein juoksen hänen luokseen. Emme halaa, ei ollut sellainen tapa silloin yleistä julkisella paikalla. Annoin vain kukat. – Sinä tulit. – Sinä tulit vastaan. Mihin päin nyt lähdemme? – Tähne päin, sanoo Reetta. Lähdemme kävelemään radan suuntaan. Junakin vislasi ja jatkoi matkaansa. Niin lähdimme mekin, Reetta ja minä. Kävelimme hetken aikaa ja iloitsimme toistemme läheisyydestä. Ei siinä tarvinnut paljon puhua, arkiset sanat olisivat vain rikkoneet tunnelman.

Tulimme tienhaaraan, josta näkyi lähtevän neljä tietä. Täällä aloimme vasta puhella enemmän. Paikka oli Suurmäki.

– Mihin päin lähdemme? kysyin. – Arvaa, sanoi Reetta. Näytän suunnan, josta näkyy kirkko. Reetta pudistaa päätään ja sanoo: Ei. – Näytän viereistä tietä, ja taas hän pudistaa päätään. Seuraava tie osuu oikeaan, ja niin me lähdemme kohti metsätaipaletta.

– Mihin tuo yksi tie vie? kysyin. – Se vie Viipuriin takaisin, vastasi Reetta.

Edessä on komean näköistä metsää kummallakin puolella tietä. Ei näy asuntoja ainakaan edessäpäin. Niinpä minäkin menen jo paljon lähemmäksi Reettaa, ja erään mutkan takana, kun ei näy ketään tulevan, suutelen Reettaa. Hän työntää pois luotaan, ei kuitenkaan siten, että se olisi hänestä vastenmielistä, vaan jos sattuisi joku tulemaan ja näkemään. Niinpä sitten jatkamme matkaa käsi kädessä. Minä etupäässä puhun ja Reetta vastailee. Hän vastailee vähäsanaisesti niin kuin häntä jokin painaisi, ja saankin selville, että ei heidän kylässä ole ollut tapana tuoda vieraita poikia kotiin näin julkisesti. Lohdutan häntä ja sanon, että katso miten kauniita kukkia minä toin sinulle. Otamme salkustani

karamelleja ja syömme niitä. Puhun hänelle myös tulevasta matkastani ja opinnoistani, mikäli kaikki hyvin menee.

Näin me kuljemme melko hitaasti metsätaipaleen, ja äkkiä huomaan, että talo onkin edessämme, oikealla puolella. Tätä ennen oli ollut tienhaara, jonka Reetta sanoi taas vievän Viipuriin. – Onko tuo kotisi? – Ei ole, se on Kaijasen talo. – Siitäkö tämä Kaijala on saanut nimensä? – Eikä ole, ja älä turhia kysele, vaan tule jo.

Siinä liris puru maantien vieressä ja näkyi olevan niin kirkasta vettä. Minua hiukan janotti ja aioin juoda siitä puurosta, mutta Reetta sanoi: Etkä juo sitä likavettä, kohta olemme meillä ja saat sitten juomista.

No niin, taas jatkettiin matkaa vähäpuheisina, kunnes kysyin vasemmalla puolella olevaa taloa näyttäen: – Onko tuo sitten kotisi? – Ei ole, oli lyhyt vastaus, enkä tiedä, kenen talo se lienee ollut. Nyt näkyi jo useampia taloja. Oli maalattuja ja maalaamattomiakin rakennuksia. En enää kysellyt, mikä niistä olisi hänen kotinsa, ja niinpä hän vuorostaan rupesi kertomaan, ettei hänen kotinsa ollut mikään komea kartano, vaan vanha pieni talo vain. Olin aina kuvitellut, että hänen kotinsa olisi tavallinen keskitason maalaistalo, ja kun hän nyt kertoi sen olevan vaatimatonta, se ikään kuin helpotti minua. Tuntui, että alamme olla tasavertaisia tässä elämässä, ja jos oikein ajattelen, olisihan minun pitänyt arvata, ettei tavallisen talon tyttö ole maailmalla työssä. Mitäpä minä taloista ja maista, vain Reetta minua kiinnosti ja sillä siisti.

Kuljimme siis maantietä, ja minä puolestani aloin kysellä paikannimiä ja muuta sen kaltaista. – Nyt lähdemme tännepäin, sanoo Reetta eräässä tiehaarassa. Edessä oleva talo oli kauppa, mutta emme menneet sinne asti.

Maantieltä erotessamme tulimme joen rantaan. Sen yli vei silta, joka oli kuulemma nimeltään Hännisen silta ja oli ilmeisesti saanut nimensä lähettyvillä olevien talojen mukaan. Seisoimme sillalla ja katselimme veden virtaamista. Virta tuntui olevan hyvin vuolas. Reetta sanoi, että se on Rokkalanjoki. Ajattelin, kumma nimi, mistähän sekin on saanut nimensä.

Tähän asti olimme päässeet niin, ettei meitä vastaan ollut tullut ketään, ei ainakaan sellaisia henkilöitä, jotka olisivat olleet Reetalle tuttuja, minusta puhumattakaan, joka olin outo näillä maisemilla. Erästä pihasta yritti joku tulla Reetan luo, mutta huomattuaan minut hän kääntyi takaisin.

Hetken päästä Reetta sanoi: – Tuolla on kotini. Seisahduimme, ja Reetta katsoi minuun ikään kuin lukeakseen ajatukseni. Lieneekö saanut selvää, ei ole tullut jälkeenpäinkään kysytyksi. Sanoin että mennään, onhan nyt enää turha jännittää.

Menimme sisään, seisahduimme oven suuhun. Tuvassa oli iso uuni keskellä huonetta, peräseinällä oli pöytä ja penkit seinävierustoilla. Isäntä istui pöydän päässä penkillä ja emäntä oli lieden ääressä. Pöydän takana oli Reetan sisaria ja oli siellä eräs varttuneempikin tyttö. Hän oli Hilja Hänninen, kuten jälkeenpäin sain tietää.

– Päivää, sanoin, ja jokainen vastasi samoin sanomalla päivää, päivää. Talon pienin ja nuorin tytär Kirsti meni äitinsä hameenhelmojen turviin, nosti käden poskelleen ja tarkasteli minua hyvin asiantuntevasti. Tuntui kuin olisi sanonut: ”Tuoko se on nyt se Reeta kaveri.” Eipä tuosta mitään, olenhan monasti jälkeenpäin ollut samojen silmien arvosteltavana, joskus leikistään, joskus oikein todestakin. Käskeettiin istumaan ja oltiin kohteliaita, niin kuin Karjalassa yleensäkin ollaan. Pyysin nyt uudestaan juomista ja otin raikasta vettä, vaikka talossa tarjottiin sekä maitoa että kaljaa. Tulihan kahvitkin juotua ja jotain juteltua, tyhjäänpäivästä, eihän minua kiinnostaneet muut kuin Reetta. Annoin pienemmälle, siis Kirstille, kaikki loput karamellit ja tämä nosti arvoani hänen silmissään, ainakin luulisin niin.

Eipä huvittanut minua olla sisällä, kun ulkona oli kaunis elokuinen päivä, tosin iltapäivä. Hännisen Hiljakin oli lähtenyt ja niinpä Reetta ja minä lähdimme ulos kävelemään. Naapurin poika oli pihallaan, aidan toisella puolella ja huuteli meille muutamia sanoja. Jotain minäkin vastasin, kun kävelimme siitä edemmäksi. Erään aidan takana oli tyttö selkä meihin päin, taisi leikata sirpillä kauraa vai kaivoiko perunoita, en muista. Kyllä hän säikähti, kun sanoin ”päivää”, pyöri ympäri ja suki hamettaan alaspäin. Minua hymyilytti, ja lopuksi hymyili tuo tyttökin ja niin oli kaikki taas hyvin. Reetta sanoi, että tyttö oli Sylvi Hiiri. Kovinpa hän vain säikähti.

Tulimme kohtaan, josta alkoivat pitkät kujaset. Siinä oli laudoista tehty heinävarasto, jota myös ”sarraimeksi” kutsuttiin, ainakin meidän puolella. Sarraimen edessä oli iso kuoppa jonka reunat kasvoivat heinää ja päivänkakkaroita sekä mansikanvarsia. Mansikoita ei enää ollut, olihan elokuun loppupuoli menossa. Paikan nimeksi Reetta sanoi Ristmäki ja sen omisti joku Höökkö, jonka taloa kutsuttiin Ilokoskeksi. Kujaset jatkuivat Ristmäestä edelleen ja olivat pitkät ja suorat. Reetta selitti niiden päättyvän Esilän mäkeen Metsäkylään ja että Metsäkylän takana oli suuri suo, Harraissuo.

Minusta tämä Ristmäki oli kaunis paikka. Tuskin sille paikkakuntalaiset loivat silmäystäkään, vähän ränsistynyt sarraim heinittyneen mäen rinteessä. Me kuitenkin istuimme siinä kuopan reunalla, nypimme heiniä ja pidimme toisiamme kädestä. Puhuimme kaikkea, mitä toisistaan pitävät yleensä puhuvat ja minulle tämä mäki on jäänyt elävästi mieleen koko paikkakunnasta. Siinä istuessamme vierähti iltapäivä ja oli iltakin jo käsillä. Tietysti piti lähteä tanssimaankin. En minä kovin halukas olisi ollut koko tansseihin, mutta en sitä näyttänyt julki ja sinne vain lähdimme.

Reetta sanoi, että seurantalot on Rastanmäellä ja ettei sinne ole kovin pitkä matka. Kuljimme matkan kahden, sillä en ollut halukas saamaan lisäseuraa, mutta kun pääsimme sisään taloon, jossa jo tanssittiin, esitteli Reetta minut Veijo Hänniselle. Hän oli talon esimies. Joillekin toisillekin hän minut esitteli, mutta en enää muista heidän nimiään. Tyttöystävänsä Reetta minut myös tutustutti. Hän olikin ainoa tyttö, johon tällä reissullani tutustuin, Riitta Loikas. Hänellä oli vihreä puku, ja mielestäni se sopi erinomaisesti hänelle. Muistan Riitan hyvin ja tanssinkin hänen kanssaan. Tanssin silloin vähän ja niinpä lähdimme pois ennen iltamien loppua. Kävelimme hiljalleen ja Mattilankosken sillalla seisoiimme ja katselimme veden virtaamista koskessa, ja elokuun kuu

Pekka Varis rennosti mandoliinin kera Äyräpään kotimaisemissa.

loisti taivaalla. Oli varmaan aamuyö, kun tulimme Reetan kotiin. Hän vei minut kamariin nukkumaan, istui vähän aikaa sängyn laidalla ja meni pois, kuiskasi vain ”hyvää yötä” ja katosi. Mihin lienee mennyt nukkumaan.

Nukuin pitkään ja heräsin siis myöhään sunnuntaiaamuna. Tupaan ja taloon oli tullut lisää ihmisiä. Oli vähän noloa mennä tupaan, jossa kaikki olivat pyhäpuvuissaan ja olleet valveilla ties mistä asti. Mutta mentävähän oli, eihän kamarista muutenkaan pois pääsyt, ja ensitöikseni jouduin antamaan kättä noille uusille tulijoille. Miten ja milloin he olivat tulleet, en kysynyt, eikä se varmaan olisi ollut sopivaakaan, mutta siinä he olivat, Hulda ja Reino Heino Jääskestä. En minä silloin heitä tuntenut, mutta myöhemmin olemme monasti tavanneet.

Kahvit juotuamme ja syötyämme Heinot sanoivat lähtevänsä poimimaan vähän marjoja ja pyysivät Reettaa ja minua mukaan. Lähdimme, vaikka sanoin lähteväni illansuussa pois Kaijalasta. Reetta neuvoi matkustamaan linja-autolla, jolla pääsisi ihan Viipurin linja-autoasemalle asti.

Lähdimme siis marjaan. Menimme Ristmäen sivu, ja minä katselin mäkeä siinä ja sarrainta ja minusta paikka oli maalauksellinen ja tavallaan kauniskin. Kuljimme ne pitkät kujaset ja niiden loputtua menimme metsään. Tie näkyi jatkuvan edelleen tuonne vasemmalle, missä oli Kakinsaari, niin ainakin Reetta sanoi.

Eipä ollut minun marjasaaliini kehumisen arvoinen, vain noin puoli litraa mustikoita. Palasimme samoja teitä takaisin. Iltapäivä kuluikin sitten nopeasti, ja pyrin olemaan vain Reetan kanssa kahden. Kun sitten oli syöty oikein kunnon maalaisateria, alkoi olla se aika käsillä, jolloin rupesin hyvästiä heittämään. Reetta lähti saattamaan. Osuuskaupan luona pysähdyimme ja odotimme linja-autoa, joka menisi Viipuriin. Tulihan se autokin kohtapuolin. Suukko Reetalle ja nousin autoon. Se lähti liikkeelle. Vielä vilkutus auton ikkunasta, ja niin jäi Kaijala auton kulkiessa kohti Viipuria.

II

Oli kulunut vuosi, ja taas oli kesä ja kukkia maassa ja puussa ja sydän täynnä kesäistä iloa. Vuosi oli 1938 ja heinäkuu ja siinä meneillään niin sanottu ”naisten viikko”. Olisin tahtonut Reetan tulevan käymään luonani ja näyttänyt hänelle toisiakin maisemia, mutta hän kirjoitti, että oli astunut haravan piikkiin eikä voinut siis hyvin kävellä. Tämä oli ilmeisesti vain veruke, niin kuin sitten huomasinkin, koska hän kuitenkin siellä Kaijalassa kulki kanssani monessa paikassa.

Eipä siis muuta kuin että minä menin sinne Kaijalaan ja nyt osasin jo paremmin mennäkin. Viipurista vain linja-autoon ja sitten Kaijalan Osuuskaupan kohdalla pois autosta. Reetta oli tietysti vastassa. Oli kovin lämmintä, olihan kesän kuuminta aikaa, eikä silloin ainakaan satanut, vaikka olikin naisten viikko. Olin ottanut uimahousutkin mukaan, jos olisi vaikka tilaisuus uimiseen. Nyt minulla oli aikaakin enemmän, sillä aioin olla kaksi yötä Kaijalassa, niin kuin sitten olinkin ja mukavaa oli ollakin.

Koska oli iltapäivä ja lämmintä, pyysin Reettaa lähtemään uimaan tai kävelemään ja näyttämään paikkakuntaa. Kävimme tietysti ensin hänen kotonaan. Kävelimme taas sinne pitkille kujasille päin ja tulimme siihen Ristmäelle. Istuimme kuopan laidalle, poimin mansikoita ja pujotin ne pitkään heinään. Tämän mansikkaheinän annoin sitten Kirstille, ja niin sain taas armon hänen silmissään olla Reetan kaverina. Kissankelloja, päivänkakkaroita ja keltaisia kukkia kasvoi mäki täynnään ja sarrain loi kuin taustan tälle kauneudelle. Minusta paikka tosiaan oli kaunis. Kyläläiset tuskin sitä huomasivatkaan,

mutta menimme joka kerran sinne, ne muutamat kerrat, jotka saimme olla yhdessä Kaijalassa.

Reetta kertoi, että on täällä kaksi järveäkin, Suurjärvi ja Pienjärvi. Minä olin ensin kertonut hänelle Saimaasta ja Tampereen Näsijärvestä sekä Pyhäjärvestä. Sain houkuteltua Reetan lähtemään uimaan sinne Suurjärvelle, kun oikein kauniisti pyysin. Kuljimme Kaijasen talon sivu, hyppäsin veräjältä ja aukaisin veräjäpuun, ettei Reetan tarvinnut kiivetä sen yli. Kärritie vei rantaan. Ei se minusta ollut mikään suuri järvi, enemmän iso lampi vain, eikä siinä kohdassa ollut kunnon uimarantaakaan. Saattoihan etempänä olla parempikin ranta. Kuitenkin menin uimaan, mutta Reetta ei lähtenyt. Sanoi, ettei hänellä ole uimapukua. Sanoin, että olihan hänellä housut, mitäs sen parempaa pukua tarvitsee. Hän vaan kainosteli ja huomasin myöhemmin hänellä kuitenkin olevan uimapuku, mutta uimaan hän ei vaan lähtenyt. Minä sen sijaan uin kilpaa lehmien kanssa ja kyllä se virkistikin siinä kuumuudessa.

Tulimme rannalta hiljalleen kävelen, ja ilta alkoi olla käsillä. Reetta sanoi, että nyt saan nukkua ulkona. Hän oli tehnyt vuoteen ulkorakennukseen, ja minusta se oli oikein sopiva ja mukavassa paikassa. Reetan sisar Anja oli pihalla, juoksin hänen kanssaan hippaa ja piiloleikkiä. Siinä juostessa rupesi vähän raukaisemaan uimisen jälkeen, ja sanoin meneväni nukkumaan. Reettakin sanoi ”hyvää yötä” ja häipyi saman tien. Menin petilleni enkä edes riisuuntunut, vaan odottelin Reetan tulevan vähän juttelemaan, mutta eipäs vain tullut. Taisi ottaa itseensä, kun minä niin Anjan kanssa juoksentelin. Odotin häntä ja valvoin ja viimein minäkin otin itseni. Ajattelin, että jos nyt menisi auto Viipuriin, niin tämä poika puristaisi Kaijalan tomut jaloistaan. Eihän yöllä mitään autoa mennyt ja aamulla herätesäni – enhän minä paljon nukkunutkaan – olin hiljainen ja vähän omituinenkin. Reetan vanhemmatkin sen huomasivat ja ihmettelivät varmaan, mistähän se kenkä nyt puristaa. Selvisihän sekin asia, kun saimme Reetan kanssa puhua kahden.

Päivällä tapasimme Reetan tyttöystävän Riitan. Hän oli saanut jo poikakaverin itselleen ja esitellessään hänet sanoi nimeksi Sigurd Johansson. He pyysivät meitä kanssaan Vaahtolaan, joka lienee Johanneksen asemakylän nimi. En ollut kovin halukas lähtemään, mutta en viitsinyt kieltäytyäkään, ja niin kävelimme sinne. He esittelivät

minulle Vaahtolan kylää. Mieleeni on jäänyt komea kirkko ja isot kivijärkäleet rannalla. Sigurdilla oli mukanaan ”miestä väkevämpää”, mutta en minä ottanut, kun en erikoisemmin ole sen sortin miehiä. Kävimme siellä kylässä, jossa he näyttivät Valkoisen talon sekä joitakin muita rakennuksia. Kun ei erikoisemmin kiinnostanut, eivät jääneet mieleenkään muut nimet. Minua kiinnosti vain tyttöni, Reettani, sitä vartenhan olin Kaijalaan tullutkin.

Tulimme sieltä aikanaan pois, ja nyt, kun illalla menin nukkumaan, oli Reetta hetken luonani ja meillä oli paljon puhumista. Puhuimme sen hetkisiä asioita, mutta myös tulevaisuudesta, josta emme

Aviopari 40-luvun alkuvuosilta.

silloin tienneet, miten tapahtumarikas se meille tulisi olemaan. Reetta lähti siitä aikanaan, ei jäänyt viereeni nukkumaan, vaikka kovasti pyysinkin. Minäkin siitä nukahdin omiin ajatuksiini.

Seuraavana aamuna, sehän olikin jo arkiamu, maanantai, lähdin heti ensimmäisellä autolla Viipuriin. Reetta oli nytkin saattamassa ja lupasin seuraavana kesänä tulla uudestaan. Silloin olisin jo päässyt koulusta ja voisimme lähteä yhdessä. Mutta toisin kävi seuraavana kesänä. Nyt kuitenkin lähtösuukko Reetalle ja matka kohti Viipuria alkoi.

III

Kului viisi vuotta, ennen kuin sain tilaisuuden taas käydä Kaijalassa. Tämä

tapahtui 1943. Nuo viisi vuotta olivat tapahtumarikasta aikaa Reetalle ja minulle sekä koko Suomen kansalle. Olimme suunnitelleet alkaa yhteisen elämämme, mutta tuli talvisota ja evakkoreissut ynnä muut. Palasin talvisodasta, ja meidät vihittiin välirauhan aikana. Tätä rauhaa ei kestänyt kauan. Ehdin olla naimisissa kahdeksan kuukautta, kun alkoi jatkosota.

Olimme olleet etulinjassa koko jatkosodan alusta alkaen, kun keväällä 1943 yksikköemme määrättiin tekemään linnoitustöitä Siiranmäelle. Täällä anoin helluntaina sunnuntailoomaa Johanneksen Kaijalaan. Vaimoni Reetta oli nimittäin siellä vanhempiensa

miehen kanssa menet sinne saunalle. Sanoin, ettei ole vieras mies, vaan ihan ikioma oma mies. Kyllä Hiljaa hävetti sen jälkeen.

Seuraavana päivänä emme liikkuneet paljon missään. Kävelimme kuitenkin Ristmäelle. Vaikka oli vasta kevät, oli siellä jo muutamia kukkia. Siellä saimme rauhassa jutella asioistamme. Illalla piti lähteä pois ja vaimoni saattoi minut asemalle. Annoin hänelle oikein aviomiehen suukon ja vilkutin niin kauan kuin junasta näkyi. Näin olin jälleen kerran käynyt Kaijalassa ja nyt olin menossa rintamalle.

IV

Vielä kerran jouduin käymään Kaijalassa. Tämä tapahtui seuraavana vuonna kesäkuussa. Venäläiset olivat aloittaneet suurhyökkäyksensä Kannaksella. Olin yksikössä, joka ensimmäisenä sai tuntea teräsjyrän puserruksen. Tämä venäläisten hyökkäys ei kuitenkaan lähtenyt heti vyörymään, niin kuin yleisesti luullaan, vaan ensimmäisenä päivänä löimme miljoona-armeijan takaisin Valkeasaaresta. Seuraavana päivänä sitten repesi.

Yksikköemme hajosi, mutta saatiin jotenkin kokoon Uudellakirkolla. Alkoi vetäytyminen pitkin Säiniön tietä. Eräällä mäellä oli pysähdys, ja siinä sain tiedon, että noin puolet komppaniasta oli lähtenyt vetäytymään Johanneksen tietä. Lähetettiin partio heitä tavoittamaan, oletettiin heidän olevan juuri Kaijalan kylän seutuvilla. Olin mukana tässä partiossa, jossa oli vain neljä miestä, yksi vänrikki, alikersantti ja kaksi sotilasta.

En tiedä enkä tunne maastoja, mutta huonoja teitä me tulimme Kakinsaaresta päin noille pitkille kujasille ja edelleen, tavoitteena maantie. Sen yllä näkyi hyrräävän maataistelukoneita, joten siellä voisi olla se meidänkin komppanian osa. Kun tulimme Ristmäen kohdalle, pyysin vänrikiltä, saisinko jäädä hetkeksi siihen. Sain luvan ja istahdin tutun kuopan reunalle konepistooli sylissäni. Poimin nytkin kukan, olin tunteissani ja miетеissäni. Mietin sodan järjettömyyttä. Ajattelin vaimoani, joka odotti ensimmäistä lastamme eikä tiennyt minusta mitään, olinko elossa vai mahdollisesti kaatunut, kun yksi maataistelukone pyyhälsi ylitseni ja ruuttasi niin vietävästi. En ymmärrä mitä se ampui. Tuskin se minua huomasi. Olinhan ihan paikallani. Lienee nähnyt tulomme ja ampui varmuuden vuoksi. Joka tapauksessa se palautti minut todellisuuteen.

Olin juuri lähdössä toisten perään, kun he tulivatkin sieltä peräkanaa, avojonossa, niin kuin sodassa sanottiin. Yhdyin heihin viimeisenä miehenä. Tahdoin olla sen kuopan luona mahdollisimman pitkään. Aitojen vierustoja myöten etenimme Metsäkylään ja sieltä Kakinsaareen päin. Aukean laidassa pysähdyin, katsoin taakseni Kaijalan kylän aukeille. Siellä näkyi joku talo palavankin. Katsoin vielä pitkien kujasten päähän, Ristmäkeen. Viimeinen vilkaisu sinne ja niin painuimme metsän suojaan...

– Pekka Varis –
(Johannekselainen 9 / 1972)

Loppukaneetti – Neljä kertaa Kaijalassa:

Olemme halunneet julkaista kirjoituksen uudelleen, koska sen kautta välittyä ajankuvaa 30-luvulta ja sodan vuosilta persoonallisella tavalla. Täydennyksenä on saatu kirjoittajan pojan **Tapio Variksen** kautta suvun kuva-aineistoa. **Pekka Varis** oli kotoisin Äyräpäästä, työskenteli 1936 alkaen Kaukopään tehtaalla ja opiskeli ennen sotavuosia Tampereella ja perhe asettui Ruokolahdelle. Äyräpäässä hän ehti vielä myöhemmin käydä, mutta Kaijalaan ei tullut enää viidettä käyntiä.

– Toimitus –

Nuoripari Imatrankosken rannalla kesällä 1937.

- Liisa Katajainen -

Joulutunnelmissa Terttu Toola (vas.) ja Eila Ruuhonen.

Kuvat: Liisa Katajainen.

 Joulutervehdykset

*Hyvää Joulua &
menestyksellistä vuotta 2017*

SATA-PIRKAN PAINOTALO OY
PIRKANMAAN LEHTIPAINO OY

www.sata-pirkanpainotalo.fi

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAAKIN

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

TOYOTA
autokorjaamo • m.hiiri
testipiste

Hyvän ruoan ja palvelun paikka Piikkiössä

**Avoinna ma-pe 8 - 16,
viikonloppuisin tilauksesta**

**lounaskahvila
tilausravintola
kokoustilat**

**Luentatie 4, 21500 PIIKKIÖ
puh. 0500 527 450**

miia@wanhaprimadonna.fi | www.wanhaprimadonna.fi

POP Pankki
 Liedon Osuuspankki • Lieto ja Turku
www.poppankki.fi/lieto

POP Vakuutus
povakuutus.fi

A woman with long brown hair is crouching down, holding a small child in her arms. The child is wearing a dark blue winter jacket and a grey knit hat with a pom-pom. They are both looking up at a window display. The window display features a large, life-sized figure of Santa Claus in a red suit with white trim and a black belt. The background of the window display is dark with some yellow and blue elements. The scene is set outdoors, and there are some snowflakes visible in the air. The overall mood is festive and warm.

POP Pankki
Piikkiön Osuuspankki

TOIVOTAMME KAIKILLE ASIAKKAILLEMME OIKEIN HYVÄÄ JOULUA!

Henkilökuntamme
toivottaa sinulle

RAUHALLISTA JOULUA.

Liedon
Säästöpankki

Kaarina | Lieto | Loimaa | Naantali | Paimio | Raisio | Turku

MAAHOVI OY

Raimo Hovi
050-65420

Kiitämme kuluneesta vuodesta
 ja
 toivotamme Hyvää Uutta Vuotta!

StarTours Oy
Ritvan Matkat ja Retket

www.ritvanmatkatjaretket.fi

Tornikatu 4 Raisio, P. 020 793 1040

*Hyvää
Joulua*

HOITOKULMA

Lääkintävoimistelija Tarja Vuorinen
Myllytie 1, 21500 Piikkiö
puh. 02 4726 522 & 050 5707 201
<http://www.hoitokulma.net/>

**Kulttuurit kohtaavat pikkuleivässä:
Perinteinen englantilainen pikkuleipä (shortbread)
Karjalan vaakunalla somistettuna.**

Skotlantilaiset murokeksit (Scottish shortbread)

110 g huoneenlämpöistä voita

50 g kidesokeria

175 g puolikarkeita vehnä jauhoja siivilöitynä

Kuumenna uuni 150C asteeseen.

Vatkaa pehmeä voi puukauhalla kuohkeaksi ja lisää sokeri ja lopuksi siivilöidyt jauhot. Sekoita puukauhalla kunnes taikina on tasaista ja lopuksi vaivaa vielä hetki käsin, niin että taikinasta tulee yhtenäinen. Sirottele kidesokeria leivinalustalle ja kauli taikina kevyesti n. 5mm paksuksi. Ota muotilla pikkuleipiä, laita ne leivinpaperilla vuoratulle pellille ja paista uunin ylätasossa n. 30 min. Halutettasi voit painella kuvioita kekсийn pintaan, esim. haarukalla tai leimasimella ennen uunin laittoa. Murokeksit eivät saa paistua ruskeiksi, vaan niiden tulee säilyttää vaalea väri. Jäähdytä kekseit ritilän päällä ja ripottele pinnalle vielä hieman kidesokeria. Säilytä ilmatiiviissä rasiassa.

Muotin valmisti Englannissa asuvalle Tarja Bennettille (s. Reponen) paikallinen artesaani Phil Neal. Komeiden keksien halkaisija n. 10 cm. Saimme Tarjalta myös näiden historiallisten muroksien valmistusohjeen – maistellaan joulupöydässä?

Skotlantilaisten mureksien historiaa

Ensimmäinen julkaistu murokeksien resepti Skotlannista on vuodelta 1736, reseptin antajana muuan **Mrs McLintock**. Murokeksit ovat kuitenkin saaneet Skotlannissa alkunsa jo 1100-luvulla, mutta niiden suurempi suosio ajoittui 1500-luvulle, **Skotlannin kuningatar Mary’n** valtakaudelle. Siihen aikaan murokeksit paistettiin kolmion muotoon ja maustettiin kuminaan siemenillä.

Murokeksit olivat kallista herkkua ja niitä tarjoiitiin vain suuremmissa juhlissa, kuten jouluna, uutena vuotena ja häissä. Shetlannin saarella on vieläkin tapana murtaa koristeltu murokeksi morsiamen pään päällä, hänen astuessaan uuteen kotiinsa.

Murokeksit mielletään skotlantilaisiksi kekseiksi, mutta ne ovat hyvin suosittuja kaikkialla Isossa-Britanniassa. Samantapaisia keksejä paistetaan myös Tanskassa, irlannissa, Ruotsissa ja Suomessa.

Maatalouden aika

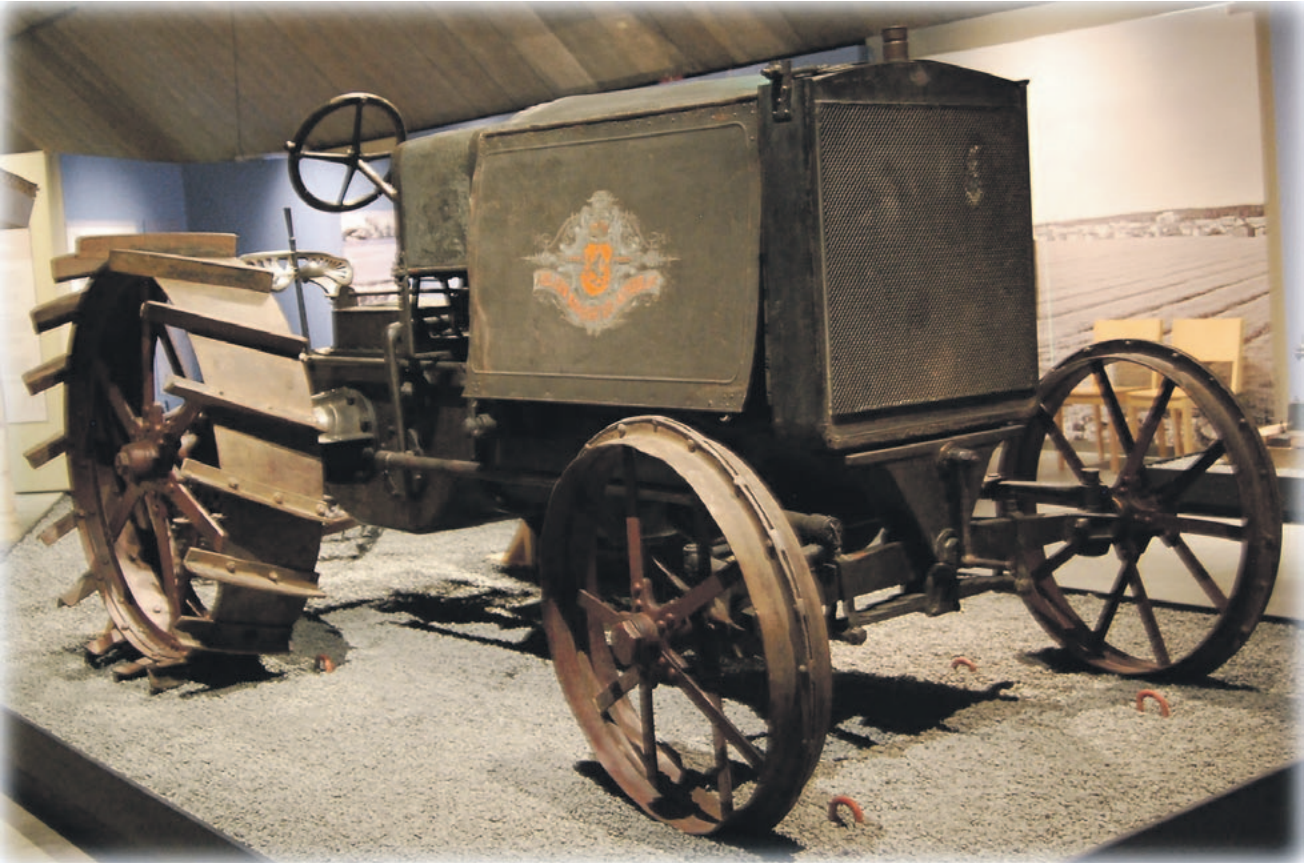
Tänä vuonna avattu uusi perusnäyttely ’Maatalouden aika’ tempaa kävijän mukaansa lähes 3000 vuoden aikamyllyyn. Pienenpienistä viljelystillkuista laajennetaan yhä isompia viljelmiä. – Suomesta tulee peltojen ja kaskien maa. Härkäpari vetää kyntöauraa Lounais-Suomessa samaan aikaan, kun Itä-Suomen miehet kaatavat kaskea järeään kuusimetsään. Luonnon armoilla saadaan sato niin pellosta kuin kaskestakin, ja katovuosina nälkä on tuttu vieras. Esivalta ottaa omansa veroina: viljaa, voita, lihaa, heiniä... Se lähettää maanmittarinsa jakamaan tiluksia, kuvataan näyttelyn esittelytekstissä. Viljelty maa-ala kasvaa, ja sen hoito pelkäästään ihmisten ja eläinten voimin alkaa käydä rankaksi. Hevoset saavat erilaisia koneita vedettäväkseen, ja sitten alkaa traktorien ja muiden koneiden esiinmarssi. Kehitys etenee – kunnes koittavat sotavuodet. Niiden jälkeen: uusi alku niukkuuden keskellä. Kehitys etenee uuteen suuntaan: kaiken pitääkin olla suurta, tuotannon tehokkaampaa. Näyttely päättyy nykyhetkeen. Vierailija poistuu näyttelystä miettiäänä: mikä on suunta, mihin maatalouden kehitys jatkuu? Näyttelyn anti täydentyy entisestään, jos käy museon lisärakennuksessa katselemassa näyttelyn ’Koneista voimaa!’, joka kertoo työkoneiden voimin maatalouden koneistumisen historiaa teemoin kevättyöt, heinäkorjuu, elonkorjuu, syysmuokkaus ja salaojitus. Loimaa on vahvaa maatalouskoneiden tuotantoseutua, jossa erityisen laajaa on ollut salaojituskoneiden tuotanto, mikä näkyy näyttelyssä. Voimme samalla palauttaa mieleen, että **Frey**n omistamassa Kaislahden hovissa nykytyypistä salaojitusta tehtiin jo yli 150 vuotta sitten, näytettiin uuden ajan mallia yhtenä ensimmäisistä tiloista maassamme.

Karjalaiset vankkurit

Kahdentoista vuoden ajan on Sarka-museo toiminut suojana uusikirkkolaisen **Kalle Nylanderin** muuttokuorimakärriyle, jotka Tikkalassa syntynyt, kolmatta sukupolvea seppiä edustava **Jouko Hörkkö** kunnosti. Kärryt museolle lahjoitti Paimio-Seura. Kun Paimiossa 1980-luvun lopussa suoritettiin haastatteluin tiedonkeruuta tarkoituksena saada aineistoa siirtoväen tulosta Paimioon, kävi ilmi, että uusikirkkolaisen Kalle Nylanderin jäämistössä Paimion Kalevalla oli karjalaiset (uusikirkkolaiset) nelipyörärattaat. Nylanderin perheen evakkokuorma Paimioon tuotiin juuri niillä. Syntyi idea kärryjen museoisesta Paimio-Seuran seuran silloisen puheenjohtajan **Anja Alhokankareen** toimiessa asiassa aktiivisesti. Kärryjä oli säilytetty ulkona, ja niiden pyörät sekä runko olivat hajonneet. Itse lava oli kuitenkin säilynyt hyvin. Lavoja oli erilaisia eri käyttötarkoituksiin. Karjalankannaksella Nylanderin kärryt olivat palvelleet työkärriinä, niitä oli käytetty mm. lannan kuljettamiseen. Toisaalla Paimion Preitilässä

Sarka-museon kätköissä

Loimaalla Varsinais-Suomessa on valtakunnallinen maatalouden erikoismuseo Sarka, joka perusnäyttelyllään ’Maatalouden aika’ vie kävijänsä menneeseen Suomeen kaskeamaan peltoa metsästä, kokemaan nälkävuodet ja seuraamaan rinnalla, kun maatalouden suuri murros alkaa. Näyttely auttaa ymmärtämään talonpoikaisten esivanhempiemme loppumatonta työsarkaa ja arkea tuoden omatkin juuret lähelle. Museon kätköissä jatkaa elintaivaltaan myös pala Johannesta ja Uttakirkkoa. Internetissä ovat paitsi museon kotisivut, myös sen hallinnoima sukutiloja koskeva tietokanta, josta löytyy tietoa Johanneksenkin isoista maatiloista vuonna 1932.

Kullervo-traktori, valmistaja Åbo Jern Manufaktur Aktiebolag. Kuvassa alla Nelipyörärattaat – karjalaiset vankkurit – kärrit – kiesit – rakkaalla lapsella on monta nimeä, vai onko? Miten muistat kotonasi näitä kulkupelejä kutsutun? Kuvan oikeudet: Suomen maatalousmuseo Sarka, jonka esinelistauksista nämä löytyivät nimellä karjalaiset vankkurit.

Suomen maatalousmuseo Sarka

Vanhankirkontie 383, 32200 LOIMAA • www.sarka.fi • Sukutilat-tietokanta: <http://sukutilat.sarka.fi/>

Aihetta koskevia teoksia:

Helena Kaartinen, Karjalasta Paimioon
Seppo Pirhonen/Paimion Karjalaseura ry, Pääteasema – Karjalaiset Paimiossa s. 277–279.

seppä Jouko Hörköllä oli tallessa iso-isänsä **Kristian Hörkön** tasapohjaisen nelipyörärattaiden pyörät ja runko. Hörkön rattailla siirrettiin evakkokuorma kesäkuussa 1944 Auran asemalta Tarvasjoelle ja siitä neljän vuoden päästä muuttokuorma Paimion Preitilään. Jouko Hörkkö kunnosti Nylanderin rattaat vuonna 1990 yhdistämällä uusikirkkolaiseen lavaan johannekselaiset pyörät sekä pankon (etuakseli, josta pyörät kääntyvät). Karjalankannas kuuluu ns. vankkurialueeseen. Johannes ja Uusikirkko sijaitsivat lähellä toisiaan, joten rattaiden rakenne oli yhtenäinen, alueelle tyypillinen. Rattaat ovat olleet esillä ainakin Johannesjuhlien kotiseutunäyttelyssä vuonna 1994, ja ne olivat Paimion Seudun Karjalaiset ry:n ainoa museoesine. Rattaat päätyivät vuonna 2004 Paimion museosta Sarka-museon haltuun. Tällä hetkellä ne eivät ole yleisön nähtävillä. Museo on saanut Paimiosta myös kiesit, jotka ypäjäläinen vaunuseppä **Jenni Mäntynen** on arvioinut valkjärveläisiksi. Valitettavasti niiden mukana ei tullut mitään provenienssietietoja. Mikäli joku nykypaimiolaisista tietää kiesien taustoista, museo ottaa mielihyvin vastaan lisätietoja.

Sukutilat webissä

Sarka-museo ylläpitää sukutiloja koskevaa tietokantaa. Tiedot on koottu pääasiassa kirjasarjasta ’Suomen maatilat 1-5, Tietokirja maamme keskikokoisista ja suurista maatiloista’, julkaistu vuosina 1931–1933. Kirjaan päästäkseen tilalla piti olla peltoa vähintään 25 hehtaaria. Tiedot saatiin Suomessa toteutetun toisen varsinaisen maataloustiedustelun osana maan maataloustilastoa tehtäessä. Tiedot on kerätty vuosina 1929–1930 ja tarkistettu mm. haastatteluin 1930-luvun alussa. Teoksen ulkopuolelle jätettiin papiston virkatalot, jonkin verran rappiutiloiksi laskettavia tiloja sekä tiloja, joiden omistajat eivät halunneet tietojaan julkaistavan. Tietokannassa on lisäksi tietoa kahdesta osasta kirjasarjaa ’Suuri Maatilakirja’ vuosilta 1963–1967. Julkaisuun pääsi tuolloin mukaan, jos tilan viljelty peltoala oli vähintään 10 hehtaaria tai pellon ja metsän kokonaisala oli vähintään 50 hehtaaria. Kirjaan päässeet maatilat edustavat maatilojen parhaimmistoa, ja niistäkin monet julkaistut tiedot on usein esitetty vain siinä tapauksessa, että olot tai tuotanto tilalla ovat jotenkin yleisestä poikkeavia ja esimerkillisiä. Johanneksesta tietokannassa ovat mukana (kylä, tilan nimi, omistaja):

Huistuppula: Pullo, Hämäläinen
Kajjala: Myllykoski, Paakkanen
Kaislahti: Kaislahti, Huitu
Karhula: Kaunisto, Skyttä
Karhula: Kinnassaari, Skyttä
Karhula: Leppämäki, Rosenqvist
Karhula: Ravikangas, Karhu
Rokkala: Rokkala, Hackman & Co
Vahtola: Kirjola, Nobelin perikunta

Kajjala 14.7.2015. Noin näillä paikoilla on sijainnut ”Alatalo” jossa Kososet asuivat melkein sotiin asti. Kuvaaja: Tatu Kosonen

Kannaksen kuvia

Kaakkois-Suomen valokuvakeskuksen joulukuun 2016 näyttelynä nähdään nykyistä Karjalan kannasta esittelevä kokonaisuus. Kuvat sijoittuvat talvi- ja jatkosodassa 1939-1945 luovutetuille alueille, mutta ne kertovat alueesta ja sen elämästä nykypäivänä. Näyttely on valokuvakeskuksen omaa tuotantoa, ja se jatkaa Karjala-aiheisten näyttelyiden sarjaa (Vanhaa ja uutta Lappeenrantaa 2009, Vanhaa ja uutta Viipuria 2012). Näyttelyn kuvat on kuvattu vuosina 2010-2016. Näyttelyyn osallistuneet kuvaajat ovat **Hannu Rissanen, Ilkka Kajasilta, Jukka Kosonen, Markus Lehtipuu, Olli Rätty, Tatu Kosonen** ja **Tommi Nummelin**. Näyttelyyn sisältyy myös itsenäinen kokonaisuus Hellää hoitoa, joka kertoo **Ellin Ikonen**in sota-aikana suorittamasta sairaanhoito-opiskelusta Helsingissä ja Kuopiossa. Näyttelykuvat on valinnut Ikonen tytär, lappeenrantalainen **Leena Kokko**. Näyttely on esillä normaaliin aukioloaikojen mukaisesti 23.12. saakka ti-pe 11-18 ja la 11-15.

Galleria Pihatto Kaakkois-Suomen Valokuvakeskus ry, Valtakatu 80 Lappeenranta.

Terijoki, kuvaaja Tatu Kosonen.

Uusia kokemuksia Viipurissa

Lokakuun viimeisenä viikonloppuna lähdimme kolmen sukupolven viikonloppumatkalle Viipuriin. Lähtijöinä olivat äitini **Aila**, poikani **Juho-Kusti** sekä minä, **Outi**. Lähdimme Turusta linja-autolla tiikusateessa perjantaina neljän aikaan iltapäivällä. Puolenyön aikoihin olimme perillä ja majoittumassa kauppahallia vastapäätä sijaitsevaan Victoria-hotelliin. Oli mukava olla jo illalla perillä niin, että sai mennä suoraan nukkumaan ja aloittaa siten lauantaiamu virkeänä hyvän aamupalan nautittuaan.

Lauantaina teimme ”ne tavalliset” kierrokset keskustassa linja-autolla. Poikkesimme pellavakauppaan sekä Karuselli-tavarataloon. Myös Talikkalan markkinoilla kävimme. Siellä oli paljon katsottavaa. Tunnelma on niin erilainen kuin ”tavallisessa” kaupassa. Olsimme viihtyneet siellä kauemminkin kuin yhteinen aikataulu salli. Juho-Kusti ei luonnollisesti ollut kuitenkaan kovin innoissaan pellavakaupan tarjonasta. Niinpä lähdin hänen kanssaan linja-auton lähtöä odotellessamme etsiskelemään sopivaa lenkkeilyreit-tiä päivän lenkkiä varten. Löysimme Panssarilahden bastionin (linnoituksen) jäänteitä etsiskelymatkallamme. Matkalla hotelliin Kusti näki linja-auton ikkunasta juoksuharjoitukselleen sopivan mäen.

Iltaapäivällä lähdin Kustin kanssa lenkille. Hän onneksi hillitsi sen verran juoksuhalujaan, että pysyin perässä. Kiertelimme ympäri kaupunkia kohti mäkettä. Löydettyämme Kustin näkemän mäen hölkkäsimme sen yli, ja toisella puolella sitä meitä odotti iloinen yllätys: yleisurheilu- ja jalkapallokenttä. Mäelle oli tehty valaistuja asfalttireittejä, joita nykyiset Viipurin nuoret urheilijat kiersivät rullasuksin. Kusti sai täydellisen paikan harjoitella, ja sääkin suosi: oli pilvistä mutta lämmintä. Arvelin paikan

olevan Patterimäki, josta olen kuullut ja lukenut. Kartan tutkiskelu todisti näin olevan.

Hotellissa suihkun jälkeen alkoi vatsa kurista. Ensimmäistä kertaa Viipurin matkoillamme koko porukkamme päätti repäistä ja lähteä oikein ravintolaan syömään. Halusimme kaikki venäläistä ruokaa. Kusti tutki netistä paikkoja ja johdatti meidät mukulakivikatuja pitkin lähelle linnaa viihtyisään ravintolaan. Olimme siellä ainoat asiakkaat, ja pian edessämme olivat sibaskala-annokset. Juomaksi otimme mors-puolukkamehua, jonka olin lukenut olevan perinteinen venäläinen juoma. Onneksi ruokalista oli suomeksi, muuten en tiedä, mitä olisimme saaneet ja syöneet. Olen yrittänyt selvittää, mikä

on sibaskala suomeksi. Netti kertoi sen olevan venäläinen kala. Osaako joku kertoa enemmän tästä hyvänmakuisesta kalasta? Onko se joku lähialueen vesien kala ja käyttivätkö suomalaiset sitä ruokapöydissään?

Sunnuntaina ennen lähtöä Kusti ja minä kävimme ensimmäistä kertaa Viipurin linnan tornissa. Portaita oli aikamoinen määrä. Alaspäin ei uskaltanut katsoa, sillä portailta näki lähes alas asti. Viimeinen kerrosväli ennen ulkoparveketta piti kulkea kapeita kierreportaita pitkin. Viimeistään tässä vaiheessa huonojalkaisten matka torniin loppuu. Aika sääli, koska tornista avautuivat huikeat näköalat yli koko Viipurin. Pieni kutina oli vatsan pohjassa, sillä kaide parvekkeen ympärillä

oli matala ja tornia kiertävä parveke kapea. Ylhäältä sai hyvän yleissilmäyksen kaupungin sijainnista. Johannesta ei näkynyt, koska oli tiikusateinen päivä ja näkyvyys näin ollen huono. Oli aika yllättävää nähdä linnan pihalla kulkevan myös japanilais- ja kiinalaisturistien ryhmiä. Kaupungilla näimme ainakin kaksi linja-autollista suomalaista.

Viipurissa on aina mukava käydä. Jokin tenho kaupungissa on, sillä siellä viihtyy aina. Äitikin asiaa hetken mietittyään päätti lähteä uudelleen Viipuriin joulukuun ensimmäisenä viikonloppuna. Matka on toki rasittava, mutta hotellihuoneessa on hyvä retkeilyn välissä lepäillä. On hauska antaa mielikuvi-tukselle siivet ja antaa ajatusten kulkea aikaan, jolloin Viipuri vielä oli suoma-

laisten. Otettujen valokuvien perusteella on helppo nähdä kauppatorin vilkasta elämää. Matkamme aikana torilla oli enimmäkseen pellavakauppiaita ja ”vil-lasukkamummoja” myymässä kauniita sukki. Kauppahallissa oli tarjolla mm. suklaakonvehteja, bambualusasia, hapankaalia, kaali- ja rahkapiirakkaa sekä koriste-esineitä. Viikonloppumatka Viipuriin oli kovasti piristävä. Jälleen kerran tuli todettua, että samasta koh-teesta löytyy useankin käynnin jälkeen yhä edelleen uusia puolia. Kävely ja hölkkäily ympäriinsä on hyvä tapa nähdä kaupunkia. Keväällä olisi ihanaa päästä Monrepos-puistoon, käydä kirjastossa sekä Viipurin Eremitaasissa.

– Outi Sivosavi –

Perinnemuistot säilyvät

Lokakuuisella Ritvan Matkojen Viipuriin suuntautuneella ostosmatkalla kävimme samalla tietenkin myös rakkaassa Johanneksessa tervehtimässä tuttujamme ja kuulostelemassa Boriksen ja hänen puolisonsa Ljuban sekä muiden kyläläis-ten kuulumisia talvea odotellessa.

Isä Pavel otti ilmeisen tyytyväisenä vastaan tuliaisemme ja hymyä näkyi myös avuliaan Anna-tulkin kasvoilla, kun yhdessä Boriksen kanssa luovutimme kuva- taulun. Kameran takana Sirpa.

Boris olikin varautunut käyntiämme varten tarjoamalla meille itse valmistamaan-sa, herkullista pitsaa ja palan painikkeeksi saimme nauttia heidän Johanneksen metsistä poimimiaan marjoja, joista **Ljuba** oli tehnyt maukkaita hilloja. Tämän kotoisan ja lämmينhenkisen vierailuhetken jälkeen kävimme Boriksen kanssa tuttujamme tapaamassa Vaahtolan kylämaisemissa. Poikkesimme käynnillämme myös Sovetskin ortodoksikirkossa (ent. Vaahtolan Osuuskaupan rakennus), jossa oli meneillään ortodoksinen messuilta isä Pavelin johdolla. Tämän rukoushetken päätyttyä hän halusi kertoa uuden ortodoksikirkon rakentamiseen liittyvistä vaiheista paikalla olleen pietarilaisen tulkin, **Annan** ystävällisellä välityksellä. Me puolestamme halusimme muistuttaa Johanneksen suomalaisuuden ajan perinteiden säilyttämisen tärkeydestä ja siitä Sovetskin nykyasukkaille viestit-tämisen merkityksellisyydestä lahjoittamalla ortodoksiseurakunnalle kuvan kauniista Johanneksen kirkosta. Tapaamisen lopuksi sytytimme vielä kynttilät Johannekseen haudattujen suomalaisvainajien muistolle.

– Terveisin johannesjuurinen Hannu –

Maritta Lehtiöltä uusi runoteos

Salolaisen Maritta Lehtiön (o.s. Hörkkö) uusi runoteos Viljo – Olks hää sittekii elos? kertoo hänen oman enonsa tarinan. Kirjassa on karjalaisia murrerunoja sekä sota-ajan kirjeitä. Runojen pääteemana on nuoruudenrakkaus, sen syttyminen ja yhteiselon loppuminen ennen kuin se ehti alkaakaan. Kuitenkin rakkaus ja muistot säilyvät läpi vuosien ja kai-kenlaisten sattumusten kautta syntyikin epäily ”olks hää sittekii elos?”

Maritta Lehtiö on eläkkeellä oleva erityisopettaja. Hänen vanhempansa olivat kotoisin Karjalan Kannakselta, isä Johanneksen Koskijärveltä, **Lepikon Onni** ja äiti Koiviston Rautaselta. Evakkotaipaleensa päätteeksi he asettuivat asumaan Paimioon. Lehtiö on aikaisemmin julkaissut yhden karjalaisten elämää kuvaavan runoteoksen ”Älä minnuu unoha”.

Lisätietoja: **Maritta Lehtiö p. 040 5569124, sähköposti: mari.lehtio@gmail.com**

Metsämiehen muistelmia

Synnyinkotini oli metsässä, lähimmät naapurit lähes kilometrin päässä. Vajaan viidenkymmenen metrin takaa tosin näkyi maantie, päätyikkunasta pilkotti toisella puolella puiden lomasta kotijärvi ja peltoja. Tästäkö johtuu, että olen aina tuntenut itseni lähinnä metsäläiseksi. Siellä olen tuntenut oloni kotoiseksi. Vielä nytkin haen metsän rauhaa kun tunnen oloni vaikeaksi. Lepuutan siellä hermojani. En ole kuitenkaan koskaan ollut oikea metsästäjä, vaikka aseita omistan vieläkin. Minulla ei ole suonissa metsästäjän pyyntihimoa. Ei koko perheessä tunnu olleen, vaikka juuret ovat hyvinkin suurissa metsissä. Olen liikkunut ja tehnyt töitä paljon metsissä työn ja harrastuksen merkeissä.

Metsätyöni aloitin jo rippikouluikässä, aluksi justeerin toisessa päässä rakennuspuiden kaadossa isän kanssa. Työt jatkuivat halonteossa sotavanki Vasilin apuna. Oli halkojen luovutusvelvollisuus, maassa oli poltopuu pula. Hakkuupaikaksi oli isä näyttänyt koivikkoa kolme kilometriä kotoa, Ilveskiven lähimaastossa. Vasililta opin halonteon alkeet. Vasili oli Ural-vuorten takaa Aasian puolelta, hän oli meillä töissä lähes kaksi vuotta. Kuusi päivää viikossa, yöt Tikkalan vankileirillä. Äiti laittoi meille aina eväät mukaan halontekoon. Kyllä sain kuulla Vasililta ”joppojumaata” ja kaikki suomalaiset kirosanat ennen kuin vähäkään opin työtä.

Eräs vaihe oli pakkohakkuut Laitilassa. Sain Tarvasjoella Juuselassa ollessamme määräyksen halkomettään Laitilaan. Hakkuupalstani oli avokalliota, ehkä kymmenen metrin välein kymmenen sentin paksuisia, kaksi metriä pitkiä männynkakkyyriötä, teepä niistä halkoja. Ne oli tietysti aisattava kaikki.

Täällä Porissa kotimetsässä työt sitten jatkuivat. Tuli tuikin tekoa firmojen hakkuissa, kaikki puutavara kuorittiin

siihen aikaan metsässä. Ei ollut vielä moottorisahoja. Työmaalle menin hiihtämällä. Ennen kaikkea tykkäsin siitä työstä, ei ollut vielä perhehuolia, sain tulla illalla äidin valmistamaan ruokapöytään.

Työni kuitenkin muuttui kun metsänhoitoyhdistyksen neuvoja tapasi minut työmaallani. Hän pyysi minua avuksi leimaus –jako ja mittamiehen hommiin. En tietysti ollut niitä tehnyt. Sinä opit sanottiin. Sain mielenkiintoisen työn moneksi syksyksi. Meitä oli aluksi neljän hengen porukka, jotain opittuani kuljin myös yksin, olin hankkinut seudun peruskartat ja muutenkin metsät olivat tuttuja. Koskaan ei ollut niin kiire, ettei tulia olisi tehty eväiden syönnin ajaksi. Siihen aikaan harrastettiin vielä tiettyä pienteollisuutta vähän pitemmällä teistä. Näitäkin paikkoja tapasimme silloin tällöin.

En päiväkkään antaisi pois noista päivistä. Opin tuntemaan niinä vuosina paljon isäntiä ja isäntien varjoja, sain ystäviä moniksi vuosiksi. Ennen kaikkea opin tuntemaan noita metsäradiosta tuttuja miesten miehiä ja reiluja metsäpomoja.

En ole koskaan metsään eksynyt, esimiestäni opastin kylläkin työpäivän päättyessä auton luokse monesti.

Tuo aikani on nyt historiaa.

Kahvihetkien keskustelujen aihepiiri oli laaja. Kumppanini olivat kaikki minua vanhempia sodat käyneitä miehiä. Sodista ei puhuttu. Yhden kerran tosin tuli sota puheeksi. Aamulla taloon mennessämme emäntä sanoi, ettei hän herätä Kallea, siis isäntää, osaatte metsään muutenkin. Tällä oli ollut taas vaikea yö. Tuossa vintin rapuissa se kyykisteli ja pärräsi, matkien konepistoolin ääntä. Ei näytä pääsevän painajaisista eroon.

– Pellonpoika –

Viimeinen talvi kotona

Koti-karjalassa tietenkin. Oli siis vuosi 1944.

Palaan edelliseen kirjoitukseeni. Halon-teko Vasilin kanssa oli edistynyt, oli aika saada halot autotien varteen. Työvelvolliset olivat tehneet lisäksi metrisiä kuusipöllejä paloaukeelta metsän perältä läheltä Römpötin lentokenttää. Nekin oli saatava autotien varteen puutavaralaanille Koskijärvelle. Isän oli oltava kirvesmiesten apuna kotona. Ulkorakennuksen runko valmistuikin sinä talvena ja keväänä.

Läksin Äijän avuksi halon ajoon, Äijä ajoi Putella, minä Virmallä. Matkaan oli lähdeittävä jo aamupimeällä. Ensin kilometri maantietä Kasakkakiven mäelle, siitä Taivaantietä eteenpäin. (Tätä pitkin pakenevat sotilaamme kulkivat vielä ennen juhannusta; heille se oli pelastuksen tie metsien keskellä.) Ei ollut vastaantulijoita, kettu hölkötteli joskus pitkään perässämme. Teerä nousi lumikiepiä tien vierestä lentoon lumen pölytyessä, hevoset pelästyivät.

Alkumatkasta sai jonkin aikaa istua reessä heinäsäkin päällä, mutta pian oli kuitenkin noustava kävelemään ja juoksemaan, kun varpaita alkoi palentaa. Jalassa meillä olivat töppöset tai kumiteräsaappaat, ilmoista riippuen. Päällä sarkapusero, alla villapaita, vielä päällimmäisenä pomppa, Äijällä lyhyt turkki. Pomppani oli tehty isän entisestä ulsterista lyhentämällä, se oli ollut ensimmäisen evakkomatkan ajan Tervahauvan mäkeen kaivetussa kirstussa ja pehettynyt helmasta. Jalassa saattoivat olla diagonaaliset saapashousut, entiset pyhähousut tai kotona Lenkkeri Helmin tekemät suorat sarkahousut. Käsissä olivat Äijän tekemät nahkarukkaset, sisällä kotona neulotut villakintaat. Äijällä oli päässä koivistoalaismallinen karvahattu, minulla korville käännettävä karvahattu. Puukko tietysti vyöllä, se oli vakiovaruste maaseudulla. Eihän voitu

kuvitella hevosmiestä ilman puukkoa.

Kirves oli telineessä reen sepissä. Eväsläivän palat taskussa. Päästiin hakkuaukealle. Umpihankeen oli hevosmiehen mentävä edellä ja tallattava jälkeä hevoselle. Sai siinä hypätä ja polkea lunta, kun välissä vielä suojan jäljiltä hankikerros, joka oli saatava rikki. Hevonen tuuppi turvallaan takapuoleen: menes jo siitä. Tehtiin loiva kaarros kauimmaisesta pinosta ensin vähän reen pohjalle. Ensimmäisellä kerralla sai harvoin täyttä kuormaa, joka oli 1,5 - 2 m2 tuoretta koivuhalkoa, kuivia kuusipöllejä meni 3 m2 kerralla. Kuorman teon ja purkamisen ajaksi heitettiin pomppa ja turkki hevosen selkään ja heinäsäkki eteen. Vastamäkeen ajettaessa kuului ajomiehen kulkea reen vieressä tai perässä, kyllä hevonen muisti vilkaista, että näin tapahtui. Keväällä jo rospuuton aikana hakatut halot oli ajettavakin sitten jo karripelissä tien varteen.

Talvella oli kaadettu ja ajettu pärepuiksi sopivia siloja mäntyjä kotikan-kaalle Ison notkon viereen. Olin niitä keväämmällä katkomassa pärepölkyn mittaisiksi, mikä oli 17 tuumaa. Ne tehtiin kesän kynnyksellä kattopäreiksi Heikkilän (Skytän) Einarin pärehöylällä.

Hevosvaljaat kastuivat talvisaikaan aina lumisessa metsässä. Ainakin länget pehmusteiseen tuotiin yöksi sisälle kuivamaan ulko-oven pielessä oleviin katajanauloihin.

Yhteistyöni Äijän kanssa sujui mielestäni hyvin. Kyllähän hän saattoi sanoa: ”Älä aina hoilaa.” Minua saattoi joskus toisinaan laulattaa.

Isä haikaili vielä kotoa lähdön koitessa: ”Olisipa saanut vielä katon päälle, olisivat rakenteet säilyneet kuivina palaamisemme asti.”

Niin sinä tulit, niin sinä menit...

– Pellonpoika –

Hörkön sukuseurojen matka Johannekseen 26.5. - 28.5.2017

Tervetuloa kotiseutumatkalle Viipuriin ja Johannekseen. Majoitumme Viipurissa hotelli Victoriaan tai hotelli Viipuriin. Alustava suunnitelma matkareitistä ja matkaohjelmasta:

26.5. perjantai

Lieto / Shell-Roine.....	klo 5.30
Turku linja-autoasema (tilausajolaituri 9).....	6.00
Paraisten th	6.15
Piikkiö / Shellin pys.	6.25
Paimio / Vistamatkat Vistantie 24	6.40
Halikko / Design Hill (tarvittaessa)	7.05
Salo/Piihovi (tarvittaessa).....	7.10
Suomusjärvi / TB-Kivihovi (tarvittaessa)	7.30
Lohja / ABC (tauko)	7.45 - 8.20
Helsinki / Kiasman pysäkki.....	9.00
Porvoo - Hamina	
Ruokailumahdollisuus ennen rajaa	n. klo 11.00
Vaalimaa / tullit	12.30
Viipuri.....	14.30
Majoittuminen	

Viipurissa kiertoaajelu, jonka aikana tutustuminen Viipurin kirjastoon. Päivällinen hotellin ravintolassa klo 18.00.

27.5. lauantai

Aamiainen klo 7.00 alkaen. Lähtö Johannekseen (eväät mukaan!) 8.30 Muistomerkkien kautta suuntaamme kohti Kaijalaa, Koskijärveä ja muita kyliä. Etenemme hitaasti kylien läpi välillä pysähdellen, mahdollinen asuinpaikkojen esittely autosta. Halukkaat jalkautuvat kylille. Yhteiskahvittelu Koskijärvellä Antti Hörkön entisen talon kohdalla n. klo 13.00. Lähtö Viipuriin n. 15.00, ajankohta sovitaan matkan aikana. Päivällinen Pyöreässä tornissa klo 19.00.

Johannes-Seuran kotiseutumatka

Kotiseutumatka Johannekseen 2.–4.6.2017

Kohteina Johanneksen kylät: Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Koskijärvi, Tikkala, Kaijala, Karhula sekä saarikohteet Huunonsaari, Revonsaari ja Haltiansaari.

Tarkemmat tiedot lehden seuraavassa numerossa. Vastuullinen matkanjärjestäjä matkatoimisto Vista-matkat Oy. Ilmoittautumiset **Liisa Katajaiselle** puh 040 7410 425 tai matkatoimistoon.

Helttuhattua tekemään! Kansallispukuhankkeen toinen koulutustilaisuus 4.2.2017

Koulutus on siirtynyt ensi vuoden puolelle asiantuntijoiden aikatauluista johtuen. Koulutuspäivä on lauantai 4.2.2017 klo 10 – 17, paikka ilmoitetaan myöhemmin (Kaarina-Paimio). Aiheina ovat

- **helttuhatun virkkaaminen, kouluttajana Marjo Vainio**
- **Johanneksen naisen paita, kouluttaja Minna Koskinen**

Kokeneimmilla mahdollisuus aloittaa helttuhatun teko aidolla silkkilangalla (ilmoita tarve), muut harjoittelevat esim. puuvillalangalla. Koulutus on maksuton, sisältää keittolounaan ja kahvit (ilmoita erityisruokavalio). Ilmoittautumiset 13.1.2017 mennessä: puh. 040 589 1537 / Hannele Kajander tai 02 4795 118 / Johannes-Seuran toimisto (huom. aukioloajat). Ilmoittautua voi myös sähköpostilla: ismo.kajander@kolumbus.fi, johannesseura@elisanet.fi. Koulutuspaikasta, harjoitusmateriaaleista yms. lisätietoa ilmoittautumisen yhteydessä. Tarkkaile myös seuran nettisivuja: <http://www.johannes.fi/>, <http://www.johannes.fi/linkit.htm> ja Facebook-ryhmää: <https://www.facebook.com/groups/1617127641944593/?ref=bookmarks>

Tervetuloa!

– Kansallispukutoimikunta –

Littoisten Karjalaiset ry

Myö tehää teatterimatka tuonne Uutekaupunkii ens vuon helmikuu 11. päivä. Männää katsomaa ”Loma” -nimistä esitystä. Lähe mukkaa ja ota kaverkii keralleis ja soittele miul tammikuu alkuu männessä. **Ritva Santanen** 044 0772 639

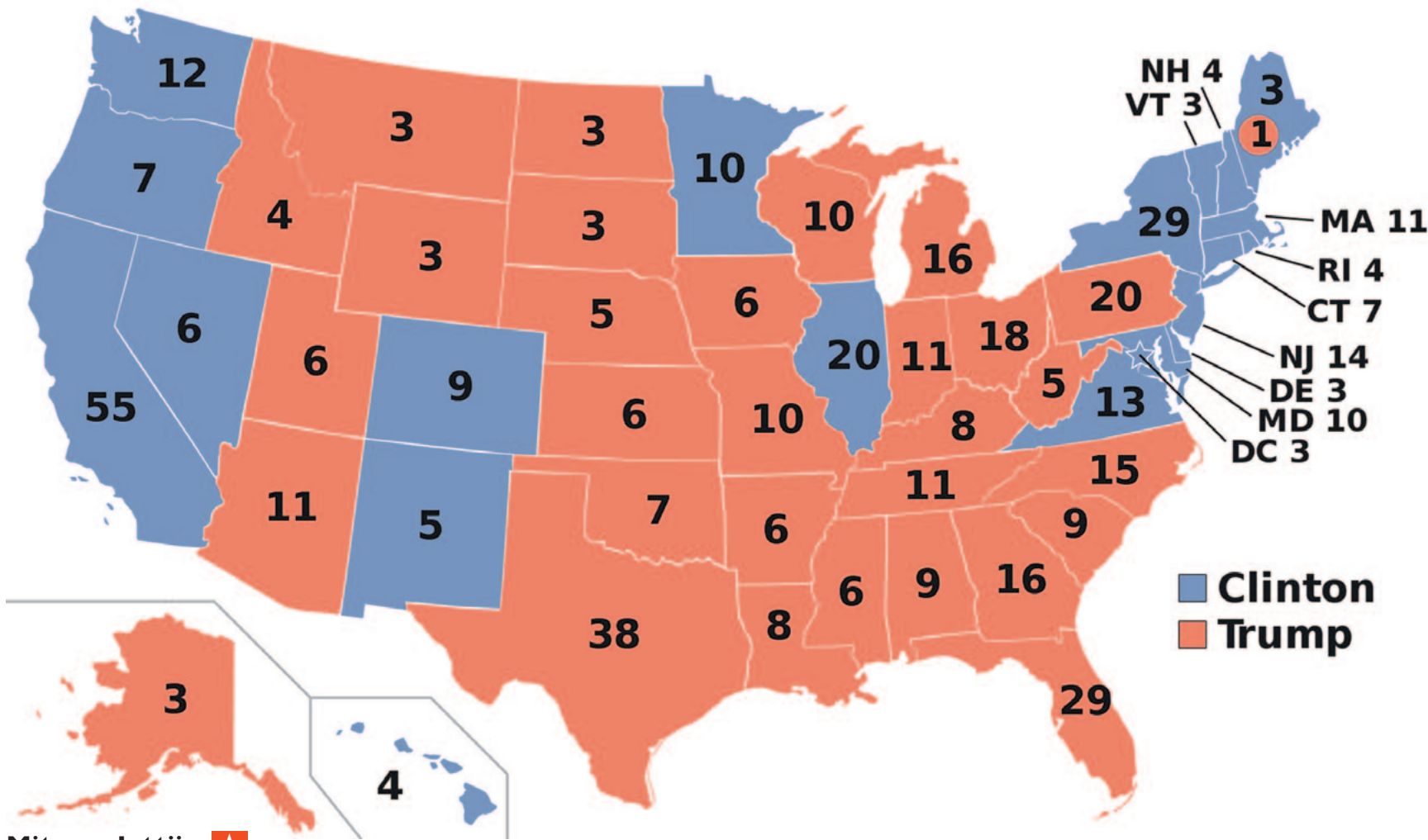

Myydään kansallispukuja

1) Johanneksen naisen pitäjänpuku, koko 44. Käsinkudotuista kankaista, pellavainen paita, mukana otsanauha ja koru. Käytetty vain kaksi kertaa. Tiedustelut puh. 040 3096 245.

2) Myytävänä ns. Viipurin uusittu puku, erittäin siisti, 800 €. Pukukankaat heloineen Helmi Vuorelma Oy:stä. Mittatilaustyönä tehnyt vaatetusteknikko **Jari Viitasalo**. Itselläni pituutta 168 cm. Koko väljä n. 40-42, sopii rintavallekin. Ollut päällä n. 5 kertaa juhlatilaisuuksissa. Paita pesty ja silitetty huolellisesti joka kerta. Hintaan sisältyy puvun lisäksi koru, alushame ja hyvin tehty kankainen pukupussi, ei päähinettä eikä kenkiä. Nouto mieluiten Sastamalasta, samalla sovitushetkellä. Yhteydenotot **Päivi Tabell**, paivi.tabell@kopteri.net tai p. 040 5727178. Puh. yhteys mieluiten ilta-aikaan.

Yhdysvaltain 2016 presidentin vaalit

Miten edettiin

Yhdysvalloissa järjestettiin marraskuun 8. päivänä presidentin vaalit, joita koko maailma odotti ja seurasi ja jonka lopputulosta jännitettiin kaikkialla. Vaaleissa valittiin valitsijamiehit, jotka tulevat valitsemaan USA:n seuraavan presidentin ja hänen varapresidenttinsä joulukuun 17. päivänä, vaikka vaalien virallinen tulos julkistetaan myöhemmpänä ajankohtana kongressin istunnossa tammikuun 6. päivänä 2017 ja vasta valittu presidentti astuu virkaansa 20. tammikuuta 2017.

Vaalijärjestelmä

Esivaalien toteutustapa

Presidentin vaalit käynnistytävät puoluekohtaisilla esivaaleilla osavaltioittain, joissa puolueisiin rekisteröityneet saavat äänestää. Joissain osavaltioissa rekisteröityminen ei ole pakollista, vaan äänestämään pääsee ilmankin. Vaikka virallisesti puolueita on useita, käytännössä vaaleissa on lopputuloksen kannalta pelissä mukana vain demokraattinen ja republikaaninen puolue. Edustajien määrä vaihtelee osavaltioiden asukasmäärän mukaan, jolloin väestöpohjaltaan suurimmat saavat eniten valitsijamiehiä.

Esivaaleissa puoluekohtainen ratkaisu osavaltioittain voi tapahtua kahdella tavalla. On osavaltioita, joissa vaalin voittaja saa kaikki valitsijamiehet taakseen. Toinen mahdollisuus on suhteellisen laskenta, jossa eniten ääniä saanut saa eniten valitsijamiehiä, mutta myös muilla ehdokkailla on jatkossa edustajia.

Niiden osavaltioiden äänestystuloksilla (New Hampshire), jotka järjestävät esivaalit ensimmäisenä väitetään olevan äänestäjiä ohjaava vaikutus. Toisena vaalien lopputulokseen vaikuttavana tekijänä pidetään niin kutsuttua superpäivää (Supertiistai), jolloin äänestetään useissa osavaltioissa yhtäikaa. Päivän voittajien uskotaan saavan äänestystä ohjaavaa etua. Esivaalipäiviä on puolueilla helmikuusta alkaen parisen tusinaa, ja puolueiden presidenttiehdokkaat valitaan puoluekokouksissa heinäkuussa.

Presidentin vaalien toteutustapa ja presidentin valta

Vaalipiirejä on kaikkiaan 51, joista 50 on osavaltioita ja 51. on pääkaupungin Washingtonin D.C. vaalipiiri. Presidentin vaali on enemmistövaali, jolloin eniten ääniä saanut ehdokas voittaa osavaltion ja sen valitsijamie-

het taakseen. Poikkeuksena Maine ja Nebraska jakavat valitsijamiehet kahden vaalipiirinsä ja osavaltion tulosten mukaisesti. Osavaltioitten valitsijamiesten lukumäärä perustuu osavaltioiden väestöpohjaan ja suurin saa eniten edustajia. Yhteensä valitsijamiehiä on 538, joten ehdokkaan pitää voittaakseen saada kokoon 270 valitsijamiestä. Koko vaalissa eniten ääniä saanut ei välttämättä voita, vaan eniten valitsijamiehiä taakseen saanut ehdokas on voittaja. Presidentin toimikausi on neljä vuotta kerrallaan ja rajoitettu kahteen toimikauteen.

Vaaleissa äänestään paitsi uudesta presidentistä niin myös edustajainhuoneen paikoista (435 edustajaa) ja yhdestä kolmasosasta senaatin (100 senaattoria) jäseniä. Edustajainhuone ja senaatti muodostavat kongressin, jolla on valtaa jopa yli presidentin. Osavaltioittain voidaan äänestyslipukkeella ottaa kantaa myös useisiin muihin aiheisiin. Aiheet voivat vaihdella muun muassa abortista marijuanan käyttöön tällaisa verotukseen. Joissain vaaleissa taikaisia lisäkysymyksiä oli muutamassa tusinassa osavaltioita reilusti toista sataa.

Presidentillä ja hänen virkaorgani-
saatiollaan on toimeenpanovalta la-
kiesitysten hyväksyjänä ja nimitysten
esittäjänä. Presidentillä on veto-oikeus
kongressin hyväksymään lakiesitykseen,
mutta kongressin kahden kolmasosan
enemmistö voi silti saattaa lain voimaan.
Senaatti hyväksyy lisäksi presidentin
nimitykset sekä ratifioi kansainväliset
sopimukset. Puolueella, josta presidentti
on tullut valituksi, ei välttämättä ole
valtaa edustajainhuoneessa ja/tai se-
naatissa. Tilanne voi myös muuttua
toimikaudella.

Ehdokasasettelu

Demokraatit

Demokraattien puolella asetelma oli jo pitkään ollut aika lailla selvä. Varteenotettavia ehdokkaita ei ollut kahta enempää. Maailmanlaajuisesti tunnettu valkoisen talon entinen emäntä ja poliitikko, ulkoministerinä toiminut **Hillary Clinton** sekä nuoruuden radiakaali, yliopistomies ja sosialistina pidetty **Bernie Sanders**. Demokraattien molemmat ehdokkaat olivat laajalti tunnettuja maassa yli osavaltiorajojen rannikolta rannikolle

Republikaanit

Republikaanien puolella ehdokkaita oli aluksi melkein parikymmentä Trump

ylivoimaisesti tunnetuimpana, vaikkei suosituimpana puolueen sisällä. Tunnetuimmat muut ehdokkaat olivat presidentin poika ja veli kuvernööri **Jeb Bush**, neurokirurgi **Ben Carson**, kuvernööri **Chris Christie**, senaattori **Ted Cruz**, kuvernööri **John Kasich**, sekä senaattori **Marco Rubio**. Muut olivat enemmän taikka vähemmän tuntemattomia ja luopuivat kamppailusta jo ensimetreillä. Trump oli siis listan ainoa tunnettu ennen vaaleja koko maassa.

Yleinen mielipide ennen vaalien alkua

Kesällä 2015 tiedusteltaessa yleisöltä mielipidettä Trumpin mahdollisuuksista, naurahtivat kaikki järjestään. Mielipidettä muiden ehdokkaitten mahdollisuuksista ei oikein tuntunut löytyvän, koska he olivat korkeintaan osavaltioissaan tunnettuja, ei laajemmin. Kesään 2016 tullessa alkoi moni jo uskoa hiukan epäuskoisesti Trumpilla olevan mahdollisuuksia.

Clintoniin uskottiin sekä ennen vaaleja että vaalikampanjan aikana. Pieni notkahdus esivaaleissa ja Sandersin menestys pani hieman miettimään, mutta silti Hillary saattoi kaiken järjen mukaan hengittää rauhallisesti ja nukkua luotavaisin mielin yönsä. Yleisesti ottaen Mrs. Clintonista ei pidetä niin laajalti kuin media antaa ymmärtää, mutta vaaliprosessin edetessä Trump alkoi tuntua kannattajilleenkin mahdolltomalta, joka paransi Hillaryn mahdollisuuksia.

Esivaalien tulokset

Supertiistai jo näytti mihin suuntaan oltiin menossa, kun sekä Clinton että Trump voittivat tärkeimmät osavaltiot ja enemmistön heti aluksi puolelleen. Demokraattien puolella esivaalit kulvivat kutakuinkin ennakkokaavaavilujen mukaan Clintonin tahtiin, vaikka Sanders yllättikin muutamissa osavaltioissa ja hengitti niskaan lähempänä kuin odotettiin. Lopputulos oli kuitenkin odotettu ja Clintonin voitto selvä. Sellainen vaikutelma kuitenkin jäi, että Clinton, varmistaakseen Sandersin ja hänen äänestäjiensä tuen, joutui muuttamaan jonkun verran vaalilupauksiaan ja tavoitteitaan.

Republikaanien kampanjoinnin ja esivaalien aikana erityisesti Jeb Bush ja Ted Cruz kävivät sanasotaa Trumpin kanssa, mutteivat keksineet mitään, mikä olisi horjuttanut Trumpin itse-tuntoa ja –luottamusta sekä kannatusta.

Aika pian esivaalien alettua luopuivat tai putosivat pelistä Jeb Bush, Ben Carson ja Chris Christie. Jatko alkoi olla selvää, kun Floridan tulos selvisi ja Rubio luovutti. Sennittelemään jäivät Ted Cruz ja John Kasich, joutuaakseen pian toteamaan tilanteen mahdottomaksi ja katkerilta vaikuttaen olivat hekin hiljalleen pakotettuja myöntämään tappionsa. Katkeruus näkyi myöhemmin puoluekokouksen yhteydessä protestinomaisena käytöksenä. Trump valittiin lopulta suhteellisen helposti republikaanien ehdokkaaksi.

Puoluekokoukset

Sekä republikaanien että demokraattien puoluekokoukset olivat näyttäviä monipäiväisiä tapahtumia ja showta. Esityksetkin olivat laadukkaita ja toistaiseksi vielä jatkoon nähdessä maltillisia. Muutamat kömmähdykset republikaanien puolella aiheuttivat, että Clinton sai hieman etumatkaa kokousten tuloksena. Muutenkin demokraattien kokouksen sanoma ja anti oli ehjempää.

VäittelytilaisuuDET

Hillary Clinton ja Donald Trump koh-tasivat ehdokkaaksi valintansa jälkeen syys-lokakuussa kolmessa väittelytilai-suudessa reilun kahden viikon aikana. Tilaisuudet osoittautuivat enemmän keskinäiseksi puhujaukseksi kuin asial-listen asioiden puhumiseksi. Solvaukset ja uhkaukset toistuivat ennen näke-mättömällä tavalla ja saivat äänestä-jät kummankin ehdokkaan suhteen epävarmoiksi ja ymmälleen. Trump voitti päällepuhumisen selvästi, mutta Clinton ei jäänyt paljoakaan jälkeen. ”Ja näistä kahdesta meidän pitää valita presidentti!”, totesivat monet.

Väittelytilaisuuksien jälkeen FBI aloitti toistamiseen tutkimuksen Clintonin sähköpostien salassapitorikkomuksista. Tutkimus päättyi samaan lopputulokseen kuin ensimmäinen, eli ei aihetta syytteen nostamiseen.

Median ja poliittisten analyytikkojen analyysit

Kaikkien lehtien ja uutiskanavien poliittiset analyysit tukivat Hillary Clintonin menestystä. Joidenkin televisioissa esitettyjen galluppien vastaajiksi valitut olivat paria lukuun ottamatta koottu demokraattien kannattajista, mikä ei tuntuut haittaavan analyysityttöjä lainkaan. Trump esiintyi sen verran ärsyttävästi, että kaikki tuntuivat ilman kritiikkiä

näkevän Trumpin vain tappioon tuomittuna osapuolena. Republikaaneja tukevat analyytikotkin jäivät pahasti alakynteen ja heiltä tuntui puhti hiljalleen katoavan. Tämä oli ymmärrettävää, koska kaikkikin markit näyttivät puhuvan Hillaryn puolesta.

Koko vaalien kulku ja tulos

Vaalien kulku esivaaleista lopulliseen valintaan oli monivivahteinen ja värikäs tapahtumaketju. Eurooppalaisen ja varsinkin pohjoismaalaisen käsityksen ja oikeustajun mukaan kampanjoijien aikana, puoluekokouksissa ja väittelytilaisuuksissa käytetty kieli, loanheitto ja muitten ehdokkaiden mustamaalaus tuntui räikeältä ja usein vastenmieliseltä. Tähän sortui Trump ja muutkin ehdokkaat muutamaa poikkeusta, kuten Bernie Sandersin lukuun ottamatta

Vaaleilla valittiin Yhdysvaltojen 45. presidentiksi loppujen lopuksi varsin yllättäen ja yllättävän selvästi republikaanien ehdokas kiinteistömoguli sekä miljardööri **Donald Trump**. Keväällä alkukesään asti Trumpin mahdollisuudet näyttivät vielä kohtuullisilta, mutta kampanjansa aikaisilla sopimattomiksi tulkittavilla, uskaliaila ja voimakkailla lausunnoillaan hän tuntui pelanneen itsensä ulos pelistä. Vielä vaalipäivänä kaikki politiikan asiantuntijat, median edustajat sekä suuri yleisö olivat varmoja Clintonin voitosta. Voitonvarmalta vaikutti myös Hillary itse. Toisin kävi.

Miksi tähän tulokseen päädyttiin

Sytä vaalin lopputulokseen on mahdollista tarkkaan arvioida, mutta joitakin kysymyksiä voi esittää: Olisiko Hillary Clintonin ollut parempi keskittyä omiin vahvuuksiinsa ja osaamiseensa, sen sijaan, että meni mukaan Trumpin pelityyliin? Olisiko nainen Yhdysvaltain presidentiksi monelle vielä liian kova pala niellä? Eikö Clinton sittenkään saanut Sandersin kannattajia riittävästi vakuutetuksi ja puolelleen? Oliko äänestysprosentin alhaisuudella merkitystä vaalien tulokseen (n. 58,4 %). Oliko Trumpin kampanja sittenkin oikein suunnattu osaan kansasta? Varmaa vastausta ei näihin kysymyksiin koskaan saada, mutta arvailuja voi jatkaa.

Yhteenveto

Presidentin vaalissa republikaanit saivat oman ehdokkaansa presidentiksi ja saavuttivat enemmistön sekä edustajainhuoneessa että senaatissa. Tämä antaa ainakin kahdeksi vuodeksi presidentille ja puolueelle hyvät mahdollisuudet toteuttaa lainsäädännön avulla sekä nimityksillä tavoitteeseen asettamia muutoksia. Trumpin tähänastiset nimitykset kertovat uuden presidentin luovan perustoja linjoille, joita hän kampanjansa aikana veti. Jotkut nimitykset näyttäisivät olevan tarkoitettu yhdistämään republikaanista puoluetta. Avainkysymys onkin nyt, miten Trump osaa pitää yhtä republikaanien omien piirien ja vaikuttajien kanssa, jotta valta säilyy. Se ei kaikissa tilanteissa ole hänelle välttämättä helppoa.

Trump tarvitsee yhteiskuntarauhan säilyttämiseksi ja koko yhteiskunnan kehittämiseksi oman puolueensa tuen lisäksi yhteistyötä yli puoluerajojen - kaikkien etujärjestöjen ja yhteiskunta- luokkien edustajien kanssa. Toivottavasti uusi presidentti ymmärtää vetää linjansa nämä huomioiden. Myös ulkopoliittikan suhteen on osin pidettävä kieli keskellä suuta sekä korjattava kurssia. Muuten on luvassa vaikeuksia.

– Hannu K Harju –

Kirjoittaja asuu Yhdysvalloissa
Illinoisin osavaltiossa ja
Johannekselaisen lukijana hän lähet-
tää terveisensä muille lehden ystäville

JOHANNES-SEURAN PERINTEINEN TALVIRISTEILY: TURKU – TUKHOLMA – TURKU

Ms Baltic Princess sunnuntai 29.1.– maanantai 30.1.2017

**Risteilyn hinta: 65 €/hlö 2 hengen A-hytti, 78 €/hlö 1 hengen A-hytti,
65 €/hlö 1 hengen B-hytti, 103 €/hlö DeLuxe-hytti**

Hintaan sisältyy:

Tervetulomalja – Meriaamiainen – Yhteinen tilaisuus – Merilounas – Pullakahvit

**Ohjelmassa kasvatustieteen tohtori Eeva Riutamaa luennoi ja alustaa keskustelun
väitöskirja tutkimuksesta ”Maan korvessa kulkevi.” Tutkimuksessa on selvitetty
luovutetusta Karjalasta lähtöisin olevien evakkolasten tunnemuistoja ja
kokemuksia ja niiden yhteyttä myöhempään hyvinvointiin.**

Ilmoittautumiset ja maksu 17.1.2017 mennessä

Maksu Johannes-Seuran tilille TOP Kaarina IBAN: FI87 5710 8350 4278 97
BIC: OKOYFIHH. Merkitse viestikenttään maksamiesi osallistujien nimet.

Ilmoittautumiset:

Raija Kärpijoki puh. 050-4907355, e-mail: raija.karpijoki@gmail.com

Sari Auvainen e-mail: sariauvainen@hotmail.fi

Pekka Teräväinen puh. 0400-432668, e-mail: pekka.teravainen@pp.inet.fi

**Lähtö risteilylle sunnuntaina 29.1.2017 klo 20.15 Ms Baltic Princess.
Kokoontuminen Tallink Siljan terminaaliin viimeistään klo 19.30.
Risteilyohjelma ja kellonajat jaetaan terminaalissa. Paluu Turkuun on
klo 19.15 30.1.2017.**

TERVETULOA!

Johannes-Seura ry • Ohjelmatoimikunta

Villasukkia vastasyntyneille ja veteraaneille – Suomi 100 vuotta

**Itsenäisen Suomen 100-vuotisjuhlan merkeissä on menossa ainakin kaksi
projektia neulojille:**

Villasukkakeräys juhlavuotena syntyville

Sinivalkoiset lahjasukat ovat käsitöihmisten kunnianosoitus 100-vuotiaalle Suomelle. Keräyksellä haluamme lahjoittaa
sukat kaikille 2017 syntyville vauvoille. Keräys on avoin kaikille, tervetuloa mukaan! Keräysaikaa on vuoden 2017 joulu-
kuuhun asti, joten aikaa on runsaasti.

Sukkien väritys täytyy olla sinivalkoinen, mallin jokainen voi päättää itse. Sukat tulee olla vastasyntyneen kokoa (jal-
katerän pituus noin 9-10cm).

Neulothan sukat terveenä ja hajusteettomana. Eläintaloudessa sukkia neulovia sairaalat pyytävät laittamaan valmiit
sukat pienessä pussissa pakastimeen pariaksi päiväksi, sekä kirjoittamaan pussin päälle ”ELÄINTALOUS”.

Kiinnitä sukat yhteen langalla ja liitä mukaan tieto, josta ilmenee käytetty lanka, sekä pesuohje. Halutessasi voit liittää
sukkiin jonkin pienen tervehdyksen lahjan saajalle.

Sukkia vastaanottavat alueelliset keräyspisteet ja keräysvastaavat. Lisätietoja sekä vinkkejä neulomiseen Facebookista:
Villasukkakeräys juhlavuotena syntyville <https://www.facebook.com/groups/1876581495902342/> tai projektivastaavalta:
Tanja Kanniala puh. 046 944 0286, email: villasukkakampanja@gmail.com. Keräyspisteitä ja -vastaavia voi kysyä myös
Johannes-Seuran toimistosta.

Villasukat veteraaneille

Valtakunnallinen Facebook-ryhmä Villasukat veteraaneille, Suomi 100 vuotta kannustaa jäseniään neulomaan Sotiemme
veteraaneille villasukkia. Juhlan kunniaksi neulottavat sukat ovat malliltaan ja väriykseltään erityisesti Suomen
100 -juhlavuotta varten suunniteltuja.

Sukat jaetaan veteraaneille vuoden 2017 aikana Suomen Sotaveteraaniliiton, Rintamaveteraaniliiton ja Sotainvalidien
veljesliiton kautta. Myös järjestöihin kuulumattomat veteraanit huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

<https://www.facebook.com/veteraaneillevillasukat/>

Johannessukat Johanna-äidillä ja
Pikku-Elillä.

Suomi
Finland
100

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy n. 10 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: **keskiviikkoisin** klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä

ja **kolmantena arklauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone,

Kaija Sipilä ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,
palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2017:

Vuosikerta (9 lehteä) 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi jul-
kaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen
jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,
muu aineisto pyydetään.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti
ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sat-
tuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään
ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy